

310695 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.

నంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 24-వ తేది బుధవారము

ఈ దినోద్ధారణా ముద్రణము ఆశ్వీనమాస పౌర్ణమి ౧౯౨౩

No. 171.

నంచిక ౧౭౧౧

అమృతాంజనము అన్ని

నొవ్వలకు మించి ముందు

అమృతాంజనము గాయము వ్రండ్లకు

ఘనమయిన మందు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనములో క్రమస్థితిని నిర్ధారించును. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధమవుతుంది. అమృతాంజనము అమృతకల్పమాదిగల మాయమందుగా మారుచున్నది. నకలు ముందులవలన గొర్రెముగలుగును. పంచభాష చీటిని చూచుకొనిన మోక్షముగలుగుదురు. అమృతాంజనము జగత్ప్రఖ్యాతివలన జేశమునంపంతలను వెలసినది

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

చాకులు - తాళములు

మం X లిక తులు

అభివృద్ధిచేయుచున్నది. ముఖ్యము

మెంతునే ధర్మశాస్త్రాలగునకు ప్రాయము.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టర్లు అండ్ లాక్ చేయ etc.

8081

పెద్దాపురం. (నోబాల్ బిల్డింగ్)

టెలిగ్రాఫిక్ అడ్డంకు: "ఇండి స్ట్రీస్" పెద్దాపురం.

MONEY Making Book.

"Key to fortune" (in Press.)

Sent FREE on request agents and supplies of Patent medicines, Books, Watches, Clocks etc., at cheapest rates.

Apply to Pearl & Co

Victoria Gardens, Bombay.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

21-10-23 కి భారతము నుండి 26-10-23 తేది తుక్రవారము వరకు

వివారిమా, అదివారములందు మాట్లెస్ ౨౫.౦౦ రె. 15 గం

ప్రపంచ ముకేటను ఆశ్చర్యమును కలుగజేయుచున్న

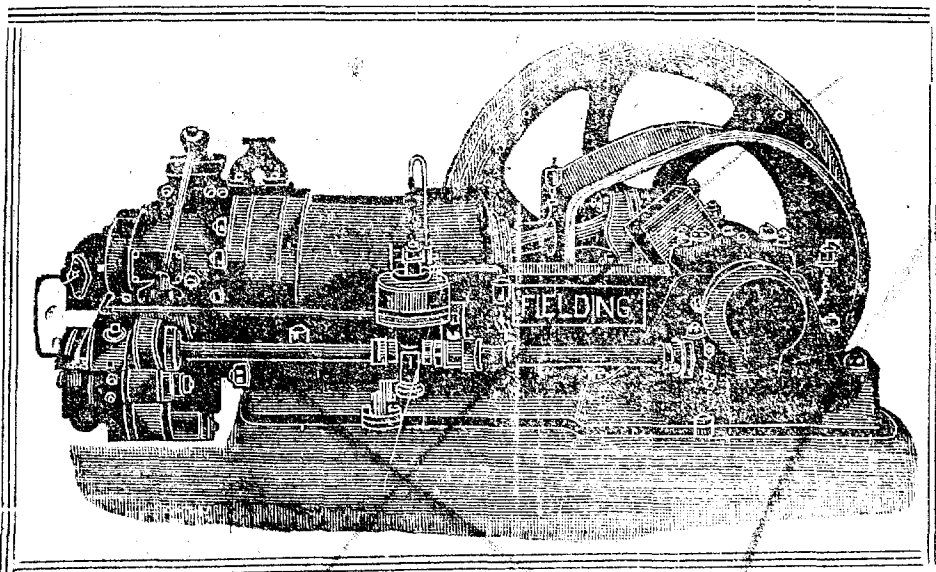
ఇన్ డి-డెస్ ఆఫ్ బఫర్ బిల్ అవు

గొప్పకాటకము ప్రవర్తింపజేయును. నటుల లండను ను ప్రవర్తింపు

9, 10, 11, 12 భాగములు. మూవర్ భాగములో 8 భాగములు

౫౦౦. గామాట్లెస్ ౨౫ ఫీట్, వినియోగము కూడ చూపుచును.

ప్రసిద్ధికెక్కిన పిల్లింగు శెమిడికల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

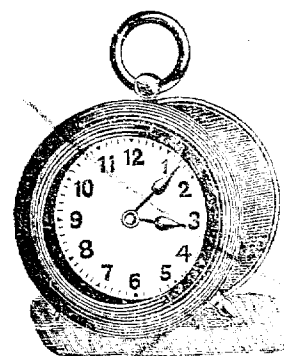

యీ యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము పున్నప్పల్లధరిలకే అమూలము. చున్నవి. అన్ని సయిజులు ప్లాకులో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటనల్ల అన్ని విధములచేతను లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి సరస మయిన ధరలకు దొరకును. అంశ్యము చేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

586

సోల్ యేజంట్లు:—డి. యల్. శాస్త్రి అండ్ కో,

12, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు

జర్మనీ బి. షైమ్ పీసు

కాలమును మిక్కిలి ౪౮

గా చూపించును. మిక్కిలి

మేల్లెనది, సరసమైనది. శ

నకు కలుపుచున్నది

ధర 1-కి రూ. 8-8-0

జర్మన్ వెర్షన్ లాంఛన్ టైమ్

8-9-0

తపాలు ఖర్చు చేరు.

టిఫ్ట్ ఇన్స్ట్రుమెంట్ 5-4-0

గిరి బ్రదర్స్,

తిరువళ్ళిక్కేడే, మద్రాసు

దీపావళి వినోదము.

మిత్ర బాబు

అతివా: !!

ఆశ్చర్యము !!

ఇది విశాఖలో అయ్యి టిఫ్ట్ మోటివోస్ ఆఫ్

క యంకి గాలిలో నెక్కువ వీలించి, వానికంటె శక్తిరహిత

యొక్క వ కాంతినిచ్చును. ధర:- 60 గజములు 2 డిగ్రీ

అంబు 1 కి, రూ. 1-11-0 ౫౦ గజములకు సామాన్య

పూర్వాగామి యార్దుచేసినవో సర్దు రిజిస్టరుచేసి పా

ర్దుబట్టి లెక పంపబడును. బి. టి. గా సర్దు పంపబడ

దు. వర్తకులకు సెప్పవలయు.

శ్రీ క్రీష్ణ ప్రెస్సు, రాజమండ్రి.

ఈ వివాహమును సందర్శించుటకు సంఘసంస్కర్తలు
 వచ్చును బట్టినిది, ఈ వివాహము బ్రాహ్మణసంఘమునందు,
 కొంత కాలము ౭ వర్షమునది. (మీ సెల్లరు)

గుడిసేవ సుబ్బయ్య, గుడివాడ.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

యూదులు హుస్సేను గారను ప్రకాశంగారను 21-5
లేదీ తిరుమలముండి తల్లి సులక్ష్మయ్య కలసిగిరివల మధ్యగ్నాము
బయలుదేరి వ్రాసునది శిల్పిని 'హిందూ' బిల్లుకును ప్రాయశః
చుక్కలు.

(గీ) కు వి హ వ ము

రాజుపక్షమునూరి అందోళనము

విప్లవకారులచర్య
 లండన్, ఆగస్టు 22:—ఎన్నికల జరుగుచున్న సమయమున పత్రికలపై శోభాపాతకము చేర్చుననుటచే చాలామంది శోభాపాతకాలై యున్నారు. ఈ శోభముచే విప్లవకారులవ్యవహారములైతియందున్నది.

బండక, ఆగ్రహిక 22:—ఎన్నికలు జరుగుచున్న సమయమున పత్రికలపై శోభాపరికలము వేర్పరచుటచే చాలమంది శోభాకేసులై యున్నారు, ఈ శోభముచే విచారాత్మక వ్యవహారని తేలికయిచ్చును.

పాపనీచను నైవేయలో నున్న ఉద్యోగులను పద్దెని
నైవేయిపరులను విప్లవ కర్మచలను జేయుచున్నాని వారిని
ఖండించుచు హృదీకారుగా గారు ప్రకటించుచు గావించిరి.

మహాచరిత్రము భారత కావ్యభాషా నుండి భారత
సమయములో పరిచయము కలుగును. అందువలన మనకు భారత
సమయమును ప్రతి అధికమగును. అనిపించు ప్రకటించిరి. భారత
సమయమున బర్మావారికి ఓట్లు యిశ్వరవని భారతీయ
సమయమున బర్మావారికి ప్రకటించిరి. బర్మావారికి భిలావరు
సమయమున భగవద్గురు త్యాగీగారును, ఆ కవిత్వము నారా
సమయమున, ఎం. ఏ. ఎమ్. ఎల్. సి. గారును, బర్మావారికి
సమయమున మరొకరు భారతీయమును రంగును డెయిలీ
సమయమున వారును నాటుకొనినట్టి సమయమువారునుగా
బర్మావారికి ఓట్లు నియోగిరి. (ఆ. 12)

తికగవాటోనర్చిన నైతికము చాలమంది నైతికుల
మరల శరమన్నానియు, అధికారులు వారిని మోసపుచ్చినయు
తెలియుచున్నది. ప్రతివిప్లవ యుద్ధమునునకు శమకంఠము(శ
మ సంబంధములేదని వెనుజుట్టు పడుచువారు తెలుపుచున్నారు.
మోక్షాన్ సేవాని, ప్రతికూలవార్తాపై తిక కార్యనిర్వాహకులు
అదృశ్యమయిరి. నాకాదశము చురకరపటాలములు ప్రభుత్వము
పడుచుననేయున్నది. నైతికశాసనమును ప్రభుత్వమువారు ప్రక
టించిరి. ప్రతికూల వార్తాశ్రీకలను పట్టుకొనిరి. చాలమందిని
అర్హుజేసి. మేకున్ను సేవా, వాని ఆనందమును కల్పించుకొని
పొరిపోయిరి. ఏదెన్ను నైతికులూ చురకరములు ప్రభుత్వముగనే
యున్నది

విష్వరకరులు రాజు మరల అధికారమును వహించి క్రొత్త
కళ్యాణమును ప్రకటించినచో దేశములో యుద్ధము కలుగక మాన
వని భయపెట్టుచున్నారు.

కేసరి-రత్న త్రయము.

గర్భాశయ రోగనివారిణి.

శ్రీలక్ష్మి గలుగు ఋతుకాల, బహిష్టి కామండుట, అకాల
బహిష్టి, మైల జాస్తిగాను, తక్కువగాను పోవుట, తునును
రోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, నలబద్ధకము, నూతికా
వాతము, కీళ్లనొప్పలు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు
శ్రీమర్మవ్యాధులను కుదుర్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 2-0-0 చిన్నది రు 1-10-0

అవధి

ది మృదాను ఆయుర్వేదక్ ఫర్మసి, లిమిటెడ్.

మద్రాసు, మొట్టొక్కప్పుడందుకు మెసర్యు టాకర్ అండునాన్నవారి భరణమనకు ప్రక్కమొండు నెం 2/1 రు భవన ము దు ముద్రాంచి ఏర్పాటు చేయబడినందు, అగ్గడ మానేజింగ్ డైరెక్టరు, ప్రధాన వైఖ్యలు నగు ఆరు ర్యేవరర్స్ కు డి. డాక్టర్ ఎన్. వి. శ్రీరామచంద్రులు, పి. హెచ్. డి. ఎస్. సి. గారు ప్రతిజ్ఞలు అడివారనూ, సెల్వురిమనులందునాడే ఈదిక్షణ తెలుగుదేశ కాలములందు అప్పటి రోజులను కరిగించి, వారి సహా నొసంగెదరు అని మేము ఇందుమూలముగా ఎల్లరకును తెలియజేయుచున్నాము.

రక్త శుద్ధి ద్రవకము

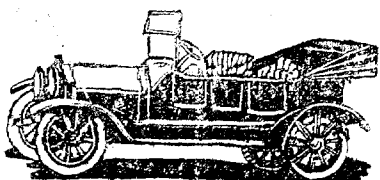
హైదరాబాద్ లోని,	} ఉదయము 7 గంటలనుండి 10 గంట వరకు
2/1 హైదరాబాద్, మద్రాసు, హైదరాబాద్ లోని.	
44 గోవిందస్వామి వీధి వారి లోను, మద్రాసు.	} సాయంత్రము 4 గంటలనుండి రాత్రి 7 గంటలవరకు, } పూ. 10 గ. - 30 నిమిషములనుండి, } సాయంత్రము 8 గ. - 30 నిమిషములవరకు.

ఇది రక్తహీనత మలబద్ధకము, అజీర్ణము, క్షేణ-ప్రళు, సోమరితనము, మేహప్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట, మొదలగువ్యాధులను నివారించి తేరిమనునకు కాంతిని ముఖమునకు లేచును ఇచ్చుచు.

పెదబుడి రు 3-0-0 చిన్నబుడి రు 1-10-0

మోటారును నడుపుటకు నేర్పబడును.

దూర జేతమునుండి వచ్చు
విద్యార్థులకు ప్రత్యేక
సదుపాయములు గలవు.

అన్ని భాషలలోను
ఉపన్యాసము
లివ్వబడును.

సరణిచేసి క్రొత్తగా ముద్రింపబడిన మా ప్రాస్పెక్టును ఆద్ర, ఆరవ, ఆంధ్రభాషలలో గలవు
 ఏది కావలయునో తెలుపుచూ ఒక శ్రీరాం మోటారు స్కూలు,
 అణ్ణాపాపు పంపిన పంపబడుచు.

శ్రీ రాం మోటారు స్కూలు,

1/28, మూకర్ న లమఃతునీధి, బార్తిఁచాను, మదాను.

ಜ್ಞರ ನಿವಾರಿಣಿ

బుడి 1.3 రూ. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,

పోలీసు కమిషనరు కోర్టు.

ఎగ్జూరు, మదరాసు.

అంబాబాదు హైకోర్టు నెంబ్రల్స్ వివర 22 వ టేబిల్
తెరుగుదలను. ఎల్. పి. సి. బోర్డుగారు పంపిన ప్రత్యుత్తరానికి
కాబట్టి నేటికిని కేస్ ఫైలయినది కన్పిస్తుంది.

తెలంగాణ ప్రభుత్వం ప్రదర్శనమునందుగాని
సాల్పానుట, అక్రమముగ నుండును. ప్రజాభిప్రాయ
మునకు విరుద్ధముగ సప్రభుత్వ సమా
వేశమునందు సాల్పానుచున్నారు. ఏదియో రీతిగ
మేక సమాధాన తీర్మానమును ఇంపీరియల్ సమా
వేశము వారిచే సంగీకరింపజేసి, కొంత లాభమును
గనుక అందుకు సప్రభుత్వము ప్రయత్నించుచున్న
ట ల దోచును. వీరి యత్నములగూర్చి రూటరు
ఎప్పటికప్పుడు వార్తల బంపుట యొక విశేషమని
ఎంచవచ్చును. భారతీయులను శాంతిచిత్తుల గావి
ంచుటయే, ఇంకలి మ భోక్ష్యమై యుండును.
సప్రభుత్వము సూచనల ప్రకారముయినను నేమి
లాభము గలుగును? వెనుకటి ఇంపీరియల్ సమా
వేశము నం దంగీకరింపబడిన భారతీయ సమాన
త్వపు తీర్మానమును, ఏ యే రాజ్యము లెంతవర
కాచరిణలో బెట్టుకలవో కనుగొనుట కుకసంఘ
ములు నియమించబడవలెనని, సప్రభుత్వము కోరు
చున్నాడు. వీరి కోర్కె యంగీకరింపబడినను, గలి
గెడి ఫలమేమి? భారతీయుల హక్కులను తాను
గుర్తి పఱచి దక్షిణాఫ్రికా ముందే దెలిపి, సాక్షి
మను నివర్తిజేసినది. మిగిలిన రాజ్యము లీ తీర్మా
నము నంగీకరించుట కెట్టి యభ్యంతరముండజాలదు.
ఇస్తుత వివాద మేరైనను అంతరించుటయే
వారికి గావలసినది. ఉపసంఘముల విచారణ జరి
గిన పిమ్మట, ఐర్ల్యాండ్, కెనడా మొదలగు
రాజ్యములు సమానత్వపు తీర్మానమును తాము
కొంతవరకే కొనసాగించగలమనియు, పూర్తిగా నాచ
రిణలో బెట్టుట కిబ్బందలు గలవనియు దెలిపి,
తుదకు మసిబూసి మారేమకాదు జేయవలెను.
ఆచరణయందు, దక్షిణాఫ్రికా ఎటుల బ్రవర్తిం
చెనో, ఈ రాజ్యములును తుదకటలనే బ్రవర్తింప
వచ్చును. సప్రభుత్వము తీర్మానమునకు, మిలేవాడు
లెవరయిన సంతసింపజేయమోగాని, ప్రజాసామా
న్య మేమాత్రము సంతృప్తి జెందజాలదు. భార
తీయు లొక ధర్మమునకై పోరాడుచున్నారు. చేత
నగుచో, ఆధర్మమును అధివేశ రాజ్యము లంగీ
కరించునటుల జేయవలెను. అంతియగాని, కొరగాని
సమాధానములకును, మంత్రాంగములకును తావు
లేదు. అధివేశ రాజ్యముల వారి ఎదుట, నైచ్యము
నభినయింపవలసిన యవసరము, హిందూదేశమున
కే మాత్రము గనుపింపదు.

వివరిత సిద్ధాంతము

సక సప్రభుత్వము, స్వల్పసేనానికని ఎట్టి
సమాధానము గురర దయ్యర. రూటరు తంతి
వార్తల ప్రకారము, దక్షిణాఫ్రికా మాత్రము లెన
కట్టును విడువ దనియు, బంటరిగ నయినను భారతీ
యలతో పోరాడు ననియు దెలియచున్నది. భార
తీయు లధిక సంఖ్యతో నున్నది దక్షిణాఫ్రికా
యందే. భారతీయ సమస్య విషయరూపము చాల్చి
నది దక్షిణాఫ్రికా యందే. దక్షిణాఫ్రికాలో గనుపిం
చిన ద్వేషభావమే, కెనియా యందు గూడ వ్యాపిం
చెను. దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయుల స్థితి చక్కబడ
నిది, ఇతర ప్రాంతములలో నేతీరున జరిగినను, లాభ
ముండదు. వెనుకటి ఇంపీరియల్ సమావేశమునం
దను, దక్షిణాఫ్రికా యే భారతీయుల హక్కుల
కట్టుగ నెలిచెను. ఈ మారును దక్షిణాఫ్రికా యే
పరకాత్వికము గనిబలుచుచున్నది. సామాన్య
గౌరవము గూర్చియు, ప్రపంచశాంతి గూర్చియు
వెర్చిబుర్గు జెప్పేది జరిగి స్వల్పగారు, సామా
న్యములో సంతర్భాగ మగు హిందూదేశము విష
యమై నిరసనభావము జూపుట, అసంగతము. కాని,
జనరల్ స్వల్పగారి సని ప్రయోజన మేమి? కెని
యాదేశము, బ్రిటీషు వారి పరిపాలనమునందే
యన్నది గదా? దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము కన్న
బ్రిటీషు ప్రభుత్వము ఉదారభావముతో మెలగ
గూడదా? తెలుపునటు విభేదమును తాను
పాటింప నని దెలుకగూడదా? కెనియా తెల్లవారు
సంకుచితము గ బ్రవర్తించినను, సామాన్యభార
మును హింపించుచున్న ఇంగ్లండు ఎక్కుడు విశాల
దృష్టి జూపి, భారతీయులను సంతృప్తిపరుపగూ
డదా? తమ కిత్వంతప్రియమును, మిలేవాడునుకు
పెట్టని కొటము, ప్రబల సామాన్యభిమానియు
నగు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి హితమును సయితము
త్రోసిబుచ్చి, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు కెనియా
నిర్ణయము సంగీకరించి, తెల్లవారలకు చేయూతి
నొసగుట బట్టి, హిందూదేశముపై నన్నిభాగముల
వారను సవతితల్లిప్రేమ జూపుచున్నారని విదిత
యగుచున్నది. లెన చేతకొంద నున్న క్రొను కాలనీ
లలో భారతీయుల జన్మస్వత్వములను గుర్తించు
టకు ఇంగ్లండ్ వెనుదీయుచుండ, దక్షిణాఫ్రికా విష
యముగ ప్రవర్తించుట అం దాశ్చర్యమేమి గలదు?
సిద్ధాంతముగా దొంగిలించి, ఆచరణయందు
నున్నజాబులకు బదులుగా, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము
వెనుదీలనే సున్నజట్టినది. ఇది కొంతవరకు మేర.
కెనడాని పట్టుకల గావించి, గంభీరముగ
తీర్మానముల సంగీకరించి, ఆ పిమ్మట ఎప్పుటి యాట
లాడుచుంటుంటే, భారతీయులకు గలిగెడి ఆశా
భంగమునకు వీరిలేక యున్నది. స్వల్పగారు లుల
గా, వేరే ఏదో క ఉన్నాడు.

ఇట్టి పద్ధతి వివాదము. కొంత మేలనయే లోచు
చున్నది. సప్రభుత్వము ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సులో
సాల్పానుట, భారతీయుల కష్టములేదు. కెనియా నిర్ణ
యమునకు భారతీయులకు గలిగిన ఘోరావమాన
మునకు బిమ్మట, వారి వేరును సామాన్య సమా

వేశములోగాని, సామాన్య ప్రదర్శనమునందుగాని
సాల్పానుట, అక్రమముగ నుండును. ప్రజాభిప్రాయ
మునకు విరుద్ధముగ సప్రభుత్వ సమా
వేశమునందు సాల్పానుచున్నారు. ఏదియో రీతిగ
మేక సమాధాన తీర్మానమును ఇంపీరియల్ సమా
వేశము వారిచే సంగీకరింపజేసి, కొంత లాభమును
గనుక అందుకు సప్రభుత్వము ప్రయత్నించుచున్న
ట ల దోచును. వీరి యత్నములగూర్చి రూటరు
ఎప్పటికప్పుడు వార్తల బంపుట యొక విశేషమని
ఎంచవచ్చును. భారతీయులను శాంతిచిత్తుల గావి
ంచుటయే, ఇంకలి మ భోక్ష్యమై యుండును.
సప్రభుత్వము సూచనల ప్రకారముయినను నేమి
లాభము గలుగును? వెనుకటి ఇంపీరియల్ సమా
వేశము నం దంగీకరింపబడిన భారతీయ సమాన
త్వపు తీర్మానమును, ఏ యే రాజ్యము లెంతవర
కాచరిణలో బెట్టుకలవో కనుగొనుట కుకసంఘ
ములు నియమించబడవలెనని, సప్రభుత్వము కోరు
చున్నాడు. వీరి కోర్కె యంగీకరింపబడినను, గలి
గెడి ఫలమేమి? భారతీయుల హక్కులను తాను
గుర్తి పఱచి దక్షిణాఫ్రికా ముందే దెలిపి, సాక్షి
మను నివర్తిజేసినది. మిగిలిన రాజ్యము లీ తీర్మా
నము నంగీకరించుట కెట్టి యభ్యంతరముండజాలదు.
ఇస్తుత వివాద మేరైనను అంతరించుటయే
వారికి గావలసినది. ఉపసంఘముల విచారణ జరి
గిన పిమ్మట, ఐర్ల్యాండ్, కెనడా మొదలగు
రాజ్యములు సమానత్వపు తీర్మానమును తాము
కొంతవరకే కొనసాగించగలమనియు, పూర్తిగా నాచ
రిణలో బెట్టుట కిబ్బందలు గలవనియు దెలిపి,
తుదకు మసిబూసి మారేమకాదు జేయవలెను.
ఆచరణయందు, దక్షిణాఫ్రికా ఎటుల బ్రవర్తిం
చెనో, ఈ రాజ్యములును తుదకటలనే బ్రవర్తింప
వచ్చును. సప్రభుత్వము తీర్మానమునకు, మిలేవాడు
లెవరయిన సంతసింపజేయమోగాని, ప్రజాసామా
న్య మేమాత్రము సంతృప్తి జెందజాలదు. భార
తీయు లొక ధర్మమునకై పోరాడుచున్నారు. చేత
నగుచో, ఆధర్మమును అధివేశ రాజ్యము లంగీ
కరించునటుల జేయవలెను. అంతియగాని, కొరగాని
సమాధానములకును, మంత్రాంగములకును తావు
లేదు. అధివేశ రాజ్యముల వారి ఎదుట, నైచ్యము
నభినయింపవలసిన యవసరము, హిందూదేశమున
కే మాత్రము గనుపింపదు.

ఇంపీరియల్ సమావేశ తీర్మానములకు,
అందు జేసిన వా రెల్లరును బద్ధులని ఎంచుచో,
దాని కనుగుణముగ వ్యవహారమును జరుపవల
యును. అందుకు మూడుగ, ఇంపీరియల్ సమావేశ
తీర్మానము నెంతవరకు ఆచరణలోనికి దెచ్చుకు
వలెనో మరల కనుగొనవలయునని కోరుటకన్నను
వివరీత వర్తనము జేరుండబోదు. ఆచరణ యోగ్య
ములుగాని తీర్మానములను ముందేల గావింప
వలయును? ఆ పిమ్మట వాని సాధ్యతనేల శంకింప
వలయును? ఇంపీరియల్ సమావేశ తీర్మానముల
నే భాగ ముల్లంఘించునో, ఆభాగము నుచిత రీతిని
దండించుట కేర్పాటులుండవలయును. సప్రభుత్వము
తీర్మానము, ఇంపీరియల్ సమావేశ తీర్మానముల
నుల్లంఘించువారికి మరంత ప్రోత్సాహ మొసగు
చున్నది. మనస్సులోనున్నది సున్నలుల జెప్పినందు
లకు స్వల్పసేనాని గారే, అభినందనార్హులుగ
గనుపించుచున్నారు. స్వల్పగారిొక వివరీతసిద్ధాంత
మును సూచించిరట. ఒకయధివేశ రాజ్యముండలి
జనులకు, వేరొక యధివేశ రాజ్యముందు పౌర
స్వపుహక్కు లుండవని స్వల్పగారు నడిపినట, ల,
విదేశ వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఈ సంగతి
నిజమగునో, సామాన్యభిప్రాయమునకు స్వల్పగారి

సూచనల కన్న అనుకూలమార్గ ముండనే ర దు,
ప్రాచీనకాలమున రోమును పౌర స్వపుహక్కులు
అమూల్యముగ నెంచుచుండెడి వారు. రోము
సామాన్యములో నెక్కిడకు బోయినను, పౌరు
నకు గల హక్కులు లించియుండెడివి. అట్టి స్థితి
బ్రిటీషు సామాన్యములో గనుపించుట లేదు. బ్రిటీషు
సామాన్య పౌరుడుగు భారతీయు డే రాజ్యమునకు
బోయినను, భ్రష్టుడగుచున్నాడు. అతని హక్కులు
నిర్మూలించబడుచున్నవి. ఇట్టి దుర్లభ సనభావించెడి
భారతీయునికి, బ్రిటీషు సామాన్యముపై నెట్టి
యభిమాన మేర్పడును? ఇందుకుదోడుగ ఒక
రాజ్యములోని పౌరులకు, వేరొక రాజ్యములో
పౌర స్వపుహక్కులుండవని నిరారణముగచో,
సామాన్యబంధ మే ముండను? సామాన్యమున
సభ్యులయినంతమాత్రమున కలిగెడి ఎక్కుడు
హక్కు లేమి గలవు? ఒక రాజ్యము వేరొక రాజ్య
ముపై ద్వేషము పెంపించుటకును, పీని మధ్య
పరస్పర కలహములు చెలరేగుచుండుటకును,
సామాన్యసంయోగము విచ్ఛిన్నమగుటకును,
స్వల్పగారి సిద్ధాంతము త్రోవజూపును. ఇంపీరి
యల్ సమావేశము వారి సిద్ధాంతమును మన
స్ఫూర్తిగ సంగీకరించుచో, ఆ సంగతిని తెలియ
జెప్పట లాభకరము. మునుగులోగద్దులాట వలన
ప్రయోజనముండదు. సత్యము పరిస్పృహమయిన
పిమ్మట, భారతీయులు తమ భాషికరవ్యము
నెక్కుడు స్పష్టముగ నిర్ణయించుకొనుట కవకాశ
మేర్పడును.

రీడింగు ప్రభుత్వగారి ప్రసంగము

రీడింగు ప్రభుత్వగారి యువన్యాసపరివరలను,
అన్యాసియేటెడు ప్రెస్సువారు అడేవనిగ పంపు
చున్నారు. వీని యన్నిటియందును, ప్రాత యభి
ప్రాయములే వెల్లడి గావింపబడుచున్నవి అకా
లీల నిదివరకేమి ఇక్కడెటు నిర్బంధించుచున్న
వైఖరి, ప్రభుత్వమువారి మత తాటస్థమునకు
భంగము కలిగించుచున్నదని, సామాన్యలయినను
గ్రహింపగలుగుదురు. అకాలీలు తమ మతమునకు
భంగము కలుగుచున్నదని భావించి ఎట్టి కష్టముల
కయిన నోర్చి మతరక్షణకు బూనుచుండ, మత
తాటస్థమును ప్రభుత్వము విడనాడ లేదని, రీడింగు
ప్రభుత్వగారు బలికనంతి మాత్రమున లాభ మే
ముండును? ప్రస్తుత మవలంబించబడెడి నిర్బంధ
ములను విడనాడినచో, అటుల బలికేస కొంత
వడి ప్రయోజనముండును. లా, ఆర్డరుల గూర్చి
ఎప్పుడును వ్యక్తపరుచుచుండుట, రీడింగు ప్రభుత్వ
గారి కాచారమైయుండెడు. కంజాబు హైకోర్టు
లో నుపన్యసించుచు, "లా"యొక్క స్వయాప
మును వీరు వివరించిరి. వీరి వివరణము, మా
మూలు హద్దులను దాటిబోలేదు. "లా"యొక్క
కవిత్రలగూర్చి వీరు వ్యాఖ్యానము జేసిరి గాని,
"లా"యొక్క నిజార్థమును వీరు గ్రహింపజాలక
బోయిరి. ప్రజాభిప్రాయముపై "లా" యాధారపడి
యుండ లెనను సామాన్యసత్యమును వీరు గుర్తింప
రెండు. వీరు గుర్తించి యున్నచో, నేడు జరిగెడి
నిర్బంధములు జరిగియుండవు. మూసవస్వాతంత్ర్య
ములను హరించెడి, "లా", "లా" గానేదు. "లా"కు
సంకుచితార్థము గ్రహించుటచే, రీడింగు ప్రభుత్వ
గారు నిజస్థితిని గనిపెట్ట జాలకున్నారు. మరియొక
పొంబాటు గూడ వారు చేయుచున్నారు. తా
మంకిను న్యాయాధిపతి మనియే దలచుచున్నటుల,
వారి యువన్యాసము సూచించును. రాజక్రానిధి
ధర్మమును, న్యాయాధిపతిధర్మమును ఒక్కటియే

యని మీరు భావించుచున్నట్లుల దోచును. అటు
లగుచో రాజకృతిని దోచుకొనును. న్యాయ
సాక్షిమలే కరిపాలనవ్యవహారములను జరుపుకొన
గలవు. రాజకృతిని దోచుకొనునట్లు, న్యాయాధికారి
ధర్మము వేరు. న్యాయాధికారి తమయెదుటకు దీసి
కొనివచ్చిన కేసులను మాత్రమే విచారించును.
చట్టము నందలి నాల్గుకొలను చాటిపోక, న్యాయా
ధికారి తన ధర్మమును నిర్వహించుచుండును. రాజ
కృతిని దోచి అటులగాదు. అధికారులు మా మూలక
దెలిపెడి సంగతులకన్న ముందుకు దృష్టిని ప్రసరింప
జేయవలెను. కేసులను, శాంతిరక్షణమును, న్యాయ
నిర్వహణము మాత్రమే వీరి ధర్మములు గావు.
లా, అర్ధరూపకన్న, ఉన్నతపథమునకు వీరు తమ
దృష్టిని నిగడింపవలసి యుండును. ప్రజల
సౌఖ్యమును పెంపొందించుటయే, వీరు తమ ముఖ్య
ధర్మముని ఎంచవలయును. క్షేమములు
సంపదనమునండి బయల్పడి, మానవస్వ
భావమును, వీరు గుర్తించవలయును. బక్కాక్క
మారు లా, అర్ధరూప నిర్వహణము ప్రజల కష్ట
ముల నివారణకేయవచ్చును. అట్టివి, లాజర్
రుల క్రింద యొడిగియుండిక, ప్రజాసౌఖ్యమును
పెంపొందించుటకును, వారిలో బెరిగిన యశాంతిని
బోధించుటకును రాజకృతిని పాటుబడవలసి
యుండును. ఈ సంగతిని రాజకృతిని గనిపెట్టి
నటుల దోచును. హిందూదేశపు కోర్టులలో
న్యాయకరిపాలనమునందు ఆలస్యము జరుగుచున్న
దట. దీనిని నివారించుటకై మార్గముల సరియు
టకు, అనుభవజ్ఞులగు నొక న్యాయవాదిని ఇంగ్లండు
నుండి రప్పించుటకు రిడింగ్ క్రభువుగా రేర్నాటు
జేసిరట. ఇందువిషయమై సలహా నిచ్చుటకు,
హిందూదేశమునందెవరను దొరకలేదుగాబోలు!

తాడిపత్రి మ్యునిసిపాలిటీ

సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడిన పిమ్మట,
మ్యునిసిపలు సంఘముల చారిత్రము గాంచిన, ఎట్టి
యభివృద్ధియు గనుపించదు. అధికారవర్గమువారిచే
నివి ఎప్పటివలె యాడింపబడుచున్నది. ప్రజాభిమతియు
నిరాకరింపబడుచున్నది. నిరంకుశత్వమున కీవి దుర్గ
ములగుచున్నవి. బెజవాడ, చీరాల మ్యునిసిపలు
సంఘముల చారిత్ర మించుకు ప్రబల తార్కా
ణము. తాడిపత్రి మ్యునిసిపలుసంఘ చారిత్రము
మరియొక నిదర్శనమై యుండుచున్నది. తాడిపత్రి
మ్యునిసిపలుసంఘ వ్యవహారములు ఎటుల శృతి
మించి రాగమున బడుచున్నవో, కే. శ్రీనివాసా
చార్యులు గారు దెలిపిన యదంతము బట్టి గ్రహింప
వచ్చును. మ్యునిసిపలు ఎన్నికలలో నెట్టి యుక్తకు
ములు జరిగెనో, స్థానిక ప్రభుత్వమువారు వీనిని
గూర్చి ఎటుల యాచేయవలసిందో, సూచించబడెను.
తుద కెన్నికలు జరుగూడదని, కోర్టువారిచ్చిన
ఇన్ జక్షన్ నోటీసు గూడ నిరుపయోగ
మయ్యెను. తామెట్టి జోక్యము కలుగజేసికొన మని
ప్రభుత్వమువారు బదులు జెప్పిరి. ఇటీవల బెజవా
డలో నామినేషనులు తిరస్కరింపబడిన సందర్భ
ములలో ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసి
కొని యుండిరి. తాడిపత్రిలో గూడ నామినేషనులు
పెక్కులు నిరాకరింపబడినను, ప్రభుత్వమువారు
జోక్యము కలుగజేసికొన రియిరి. స్థానిక స్వపరిపాల
నము, ప్రస్తుతి పరిస్థితులలో నేటిదీరకాయవంటి
దనుటకు సందియములేదు. అధికారులు ముగు
ద్రాల్లులాగుచుండ, స్థానికస్వాతంత్ర్యము రక్షితము
గాజాలదు. సంస్కరణశాసన మములులోనికి వచ్చిన
పిమ్మట, స్థానిక స్వపరిపాలనము పరిపూర్ణత గాంచు
నని తలంపబడెను. కాని వెనుకటి స్థితి ఏమాత్రము

మారలేదని, ప్రస్తుతానుభవము తేటపడుచు
చున్నది. రాష్ట్రములందు స్వపరిపాలనము చేకూరిన
గాని, మ్యునిసిపలు స్వాతంత్ర్యము చేకూరదని
నానాటికి ధృవపడుచున్నది. స్థానిక స్వపరిపాలనము
ముందుగ నభివృద్ధిజెందవ యు ననుట, బండికి వెనుక
గట్టమును కట్టిన సామ్యముగను. కరిస్థితు లిటులున్న
ను, రీతి గుర్రభువుగారు వికారీవాడము గావించు
చున్నారు. మ్యునిసిపలు కరిపాలనలో జరిగెడి
యభివృద్ధి ననుసరించియే, పార్లమెంటు సభవారు
మరికొన్ని సంస్కరణముల ప్రసాదించు విషయ
మాధారపడియుండునట. ఇట్టి సంబంధము వీర్ల
పండుగకును, గోకులాష్టమి కిని ముడిపెట్టి
నటలుండును. సంస్కరణములు స్థానిక స్వపరి
పాలనాధికారములను విస్తరింపజేయక, ప్రజాభి
ప్రాయము నెగ్గుట కవకాశములనియక, ప్రాతినిధ్య
ధములనన్నిటిని అటులనే నిలిపియుంచి, లోకలు
కరిపాలనమునందు ప్రజలు గనుక ఆడడి యభివృద్ధి
ననుసరించియే రెండవవంతరము నిరూపించబడు
ననుట, ఎరి పరిహాసాస్పదమో యోచింప
వచ్చును. స్వపరిపాలనమును నిరాకరించుట కన్నను
అనుకూలముగు కారణముండబోదు. లయింబో
కర్మిసుగారు దెలిపిన సంగతిలో సత్యముగలదు.
స్వపరిపాలనము ముందుగను, స్థానిక స్వపరిపాల
నము తదనంతరమును స్థిరపడునని, మీ వెనుక
దెలిపియుండిరి. రాష్ట్రపరిపాలనమునందు సంపూర్ణ
స్వాతంత్ర్యము లభించనిది, స్థానిక కరిపాలనమున
స్వాతంత్ర్యము లభించుట దుర్లభముగను.

దక్షిణాఫ్రికానుండి వెడలగొట్టుట

దక్షిణాఫ్రికానుండి భారతీయులను వెడల
గొట్టుటకు చాలకాలమునుండియు ప్రయత్నములు
జరుగుచున్నవి. భారతీయుల హక్కులను నిర్మూ
లించి, వారికి నిలవ నిడలేకుండ జేయుటయగాక,
దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు విచ్చిక నిర్గమనముని
చేరుబెట్టి భారతీయులను దేశమునుండి బంపివైచు
చున్నారు. దీనినే విచ్చిక నిర్గమనముని దెలుపు
చున్నను, తుదకిది బలహీనమైన యగుచున్నది.
ఈరిహస్యమును గ్రహించక, భారతీయ ప్రము
ఖులు కొందరి సూచన నామోదించి, మోస
బోయిరి. విచ్చిక నిర్గమనముక్రింద, ఎట్టి మోసములు
జరుగుచున్నవో, సి. ఆర్. నాయుడుగారెప్పటి
కప్పుడు బయల్పరిచి, ప్రజలకృతజ్ఞతకు పాత్రులగు
చున్నారు. భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికానుండి
పంపివైచుచువుడు, ప్రభుత్వమువారు అసత్యపు
వాగ్దానముల గావించుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికా
నుండి స్వదేశమునకు బోయినవారికి, ఇండియా
ప్రభుత్వమువారు ఉద్యోగముల నిచ్చెరనియు,
వారికి పనుల గల్పించెదనియు, హిందూదేశము
నందు ఆహారము పుష్కలముగ నున్నదనియు,
మొదలగు ఆశల బెట్టుచున్నారు. కాని, హిందూ
దేశము జేరునప్పటికీ, ఈ యాశలన్నియు అమ
గింటుచున్నవి విచ్చిక నిర్గమనమున కీ వాగ్దానములు
చాలవనియు, ఇంకిను నెక్కుడులాభముల జూపి భార
తీయుల నందరను దేశమునుండి పంపివేయవలయు
ననియు, అంగ్లదేశ పత్రక యొకటి ఇటీవల వ్రాసెను.
సి. ఆర్. నాయుడుగారు, మరియొక నిదర్శనమును
జూపిరి. మునిగాడు అను దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుని
విచ్చిక నిర్గమన మను చేరుతో మాతృదేశమునకు
పంపగ, ఇక్కడనేమియు లాభము గనుపించక మరల
నేటాలుకు బోవుటకు పాసుపోర్టును గోరెను. అది
నిరాకరింపబడెను. డార్ఫలాముకు మాత్రము
పాసుపోర్టు ప్రసాదించబడెను. అక్కడనుండి
మొజాంబిక్కు కిరెడు బోయెను. తుద కనేకకన్ప

ముల బడి, నేటాలు జేరగ. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభు
త్వమువారు వీరిని అరెస్టుజేసిరి. నేటాలు విడిచి
పెట్టవలయునని ఇరెడు ఆజ్ఞాపించబడెను. ఇరెడిక్కును
మద్రాసు తిరిగి చేరుచున్నాడు. భారతీయులు పలు
పురు, దక్షిణాఫ్రికాయందేబుట్టి నివాస మెత్తెను
కొనిరి. తమ చెమ్మట యోచ్చి దక్షిణాఫ్రికాను వీరి
స్వర్గత్యయుగ వింపిరి వీరి యక్కర దీరిన
పిమ్మట తెల్లవారు వీరిని తరిమివైచుచున్నారు.
ఇంతకన్నను కృతఘ్నత వేరుండునా? సి. ఆర్.
నాయుడు గారి కేకను హ్రోదప శాసనసభ
పైనను, ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యుని పైనను ఆశ
గలదు. కాని ఇది నిష్ఫల మని దెలుపనక్కరలేదు.
హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము లభించిన గాని,
అన్యదేశములందు నివసించెడి భారతీయుల స్థితి
చక్కబడు సాధనాంతరము గనుపించదు.

పంజాబు శాసనసభ

పంజాబు శాసనసభ, తన అంత్యజీవితమును
ప్రశంసార్థముగ ముగించినది! రాజకీయ నిష్పాధ
తులను విడుదలజేయవలయునని, థామారు దాసు
గా రొకతీర్మానమును ప్రతిపాదించగ, పంజాబు
శాసనసభవారి తీర్మానమును నిరాకరించరట.
ప్రస్తుతి విషయస్థితిలో రాజకీయనిష్పాధితులను
విడిచిపెట్టుట జ్యేమకరము గాదని, మూరపితును
సభ్యులగు మాంటుగారు నిరూపించిరి. దేశభక్తు
లను శారాగ్యహములకు బాపి సంత్కృష్టపడెడి
కరిపాలనము ఎట్టిదుస్థితిలో నున్నదో యూహింప
వచ్చును. శాసనసభలు ప్రజాభిమతియును సభల
పరుపజాల వనుట కీ మరయొక నిదర్శనము.

అస్సాం రాష్ట్రము

అస్సాం రాష్ట్రమునందు, నేటికిని గ్రామము
లలో నూలు వడుకుట నేతనయుట విరివిగ జరుగు
చున్నవనియు, అస్సాం విద్యార్థులు తమ ప్రాచీన
నిరాడంబరజీవితమును చెడకుండ గాపాడవలయు
ననియు, ఆంధ్రాసుగారిటీసల హెచ్చరించిరి.
అస్సాంసందేశాక, మిగిలిన రాష్ట్రములన్నిటి
యందును విద్యార్థు లీవిషయమై శ్రద్ధవహించి,
ప్రజల ఆర్థికసంపదను పెంపొందించుచో, దేశము
నకు మహాఫకారము గలిగించి, భావ్యభివృద్ధికి
మిగుల తోడ్పడినవారగురురు.

ఒకసవరణ

నిన్నటి పత్రికలో 9 వ పుటకుంపలి "రాజ
ప్రతినిధిగారి హెచ్చరిక" యను శీర్షికగల సంద
కము వ్యాసమునందు పొరబాటున ముద్రింపబడిన
"అధికారవర్గము తగు జాగరూకతతో బ్రవర్తిం
చుచో, హిందూ మహమ్మదీయ కలహము లంత
రించుట కవకాశ ముండనేరదు," అను మాటలకు
బదులుగ "అధికారవర్గము తగు జాగరూకతతో
బ్రవర్తించుచో హిందూమహమ్మదీయవివాదముల
కవకాశ ముండనేదు," అని యుండవలెను.

వీహారు స్వరాజ్యపక్షము

తగినంతమంది అభ్యర్థులు దొరకక వీహారు
స్వరాజ్యపక్షమువారు రాష్ట్రము శాసనసభకు
అభ్యర్థులను నిలువబెట్టు ప్రయత్నమునుమానుకొని
రని, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇతర రాష్ట్రము
లలో గూడ, పరిస్థితు లనుకూలముగ నున్నట్లు
గనుపించవు.

కాయల్ కమిషను

ఆదిలోనే అవశకునము.

సభాద్వేషము

శ్రీకృష్ణ అధ్యక్షుడుగ నుండి రాజగోపాలాచారి కమిషను భారతదేశమునకు వచ్చునపుడు, ఇక్కడ విచారణకాలమున తమ నోట్సును తీసికొనుటకు, ఇంగ్లాండునుండియు ఆంగ్లేయులనుండియు ప్రతిభకులను తెచ్చుచుండినందున, సమర్థులగు భారతీయులుం దీనిని నియమింపక, ఇట్లునిజాయలను నియమించినందు లకు వదరాసుపాదులయనమృతి దెబ్బపట్టక రాజధాని నుండి ప్రతిభకుల సంఘము, ముత్యాలపేట కక్షిప్త ప్రతిభకుల సంఘముల కక్షిప్తమున నిన్న సాయంత్రము 6 గంటలకు కలెట్రు మాటనందు ఒక మహాసభ జరిగెను. ఆ మహాసభకు వగరములొని సంక్షిప్త ప్రతిభకులు కలెట్రు గారి, అభిమానులను స్పృశి. హాలు ఆంధ్రయు క్రిక్కిరిసిపోయెను.

సభకు అన్ని పక్షములవారును వచ్చి తమ యాసమృతి దెలిపిరి. సంక్షిప్త ప్రతిభకులను ఆంగ్లేయదేశమునుండియు తెచ్చుచుండెద రను వార్త నగరమున 10 దినముల క్రిందనే తెలిసెను. కాని నుండేనాముగ నుండినందున, రాజధాని సంఘాధ్యక్షుడగు గణేశ య్యయ్యగారు భారతీయభక్తియవారికి రంధ్రవార్తను బుజగా, వారి క్రిందికిరంధ్ర ప్రక్కల్లోముగ వచ్చెను.

“రాజగోపాలాచారిని విలేజుకులందరను ఇంగ్లాండునుండి వచ్చుచున్నాడు. సహాయకార్యదర్శి, కమిషను.”

సభకు శ్రీయుత టి. రంగాచారిగారు అధ్యక్షుల కవీం పదవైన గణేశ అయ్యయ్యగారు ఉపపాదించిరి. ముత్యాలపేట సంక్షిప్త ప్రతిభకులసంఘ కార్యదర్శియగు టి. రామనాథ అయ్యయ్యగారు ఆమోదింపగా రంగాచారిగారు అగ్రాను బలంక రించిరి.

అధ్యక్షుడు

ఈసభాద్వేషములు వదరాసుపాదులందరును ఏకీభవింప దగినవి అదరింపదగినవి. ఈయనదృశ్యమనునందు మహాంను సా ముఖ్యము విహించుటకు ప్రత్యేక కారణముగలదు. సంక్షిప్త ప్రతి భకులనుండు భారతదేశమున కంతకును వదరాసు సాయక స్థానములంబడినది. సమర్థులగు విలేజుకులు బహుకొనిచుండి మాత్రమే యుండినకాలమున నే నెరుగుదును. అట్టిసమయమున నామిత్రు లిరువురు తమతెలివి సమర్థము తమయజమానలకే గాక ప్రజావారి కంతటికిని వినియోగింపజేసిరి. వదరాసు రాజ ధాని కృతజ్ఞులకు టి. శ్రీ. రా. 211 రాజగోపాలాచారిగారును నామిత్రుడు టి. 211 సి. వి. మునుస్వామి అయ్యయ్యగారును పా త్రులు. నేను రాజకీయములందు ఏదోకొంచెము తెలుసుకొనుటకు చుండును ఎరుగని హాసములు లేకయందజాలరు. కలుసు రు నేను నామిత్రులకు సంక్షిప్త ప్రతిభకులందరయ దాక్షిణ్యములకు పాత్రె యుం టి. నా లోపముల ను వారు సానభూతితో మనంబి చాచి యుం చి కా గుణములు వారు ప్రకటింపించుచుండి. నేను వారికి ఎల్లప్పు డను కృతజ్ఞుడను అట్లునుటచే, వారిద్దరూపములలేనని నాతలంపు కాదు. నేను పక్షమున, ముఖ్యముగ, పన్ను, బడ్జెటు, మన్న ను అర్థికవిషయములపై వచ్చివున్నాను, వారి లుదన్నుమెట్టి ని. ఆయినను, వారుదేశమునకును, మనకును చేయునేర అర్థకు ని యాగిరింకక కన్నులు, ఈ వృత్తియందు వదరాసు అగ్రస్థా నములంబడినది. కలెట్రా కలెట్రులను హాలునందు, కలెట్రా కలెట్రులనుభయందు, దూరపుకు కలెట్రులు కాననభయందు, డిల్లీ కాననభ ప్రేటు కాన్సిలులందు, మదరాసువారే ముఖ్య స్థానముల నాకమించుటను చునముగాంచుము కళ్ళెమెత్తిరి. రిపబ్లికన్ పార్టీలములకు నేను ఈ మదర నునిలేఖకులను జూచి యున్నాను. ఒక్కొక్కమారు వారు ఇతరకావ్యములవారి తో కూర్చునియున్నాను, వారివేషములనుబట్టి వదరాసువారి ని ఆన వాటి పట్టక మును వారు తమ పనిని సంపూర్ణముగ, చక్కగ పనిచేసి యుదురు. ఒక్కొక్కమారు వారు ఉపన్యాసముల వ్యాకరణమును గూడ సుదీనియు. (ఇప్పు) ఢిల్లీ హైదరాబాద్ కానన సభలందుండి ధన విలేజుకుల పనికి భారతీయులే గాక ఆంగ్లేయులగుడ కాలో మాటలాడుచువు మెచ్చుకొనినారు. ఢిల్లీ కాననభక్తి లయనభక్తియగు ప్రాపు గారికలలును బంపుచుండును. వానిని విశేషముగ నిర్దేశించివచ్చెను. కాని మరలను విలేజుకులు

ఆయువశ్యాసముల నోట్సును తీసికొనవుడు, అగ్రాపు కాగిత ములను దిద్దుటకు జేయునుండి నా వెన్సిలు నెట్టుటకైను అవల రము కనిపించదు. ఇట్టిసమయముల విలేజుకులు ఈదేశమున నుండ ఇంగ్లేయులారిని ఆకర్షించుండి తెప్పించు కాన్సిలులను ఎరు బాధ్యులారే తెలిపి వచ్చెడి. అందరిని ఇంగ్లాండునుండి తెప్పించు అక్రమము ఎరికిగ నుండున్నా? ఈనియాయకమ కమిషనునియ మకమున కనుగుణముగ నేయున్నది. రాజగోపాలాచారి అగ్ర రలేదని ఈదేశ మొక్కమాత్రగ ఎలుగెత్తిచాటినది. అందువలన, ఆ కమిషనుకు ఖర్చుల నొసగుటకు, డిల్లీ కాననభక్తిలోని మి ప్రతిభకులు తమయంగీకారమును నిరాకరించిరి. భారత ప్రభుత్వ మువారు తమ పీటో అధికారము నవయోగించిరి. ఈసర్టిఫికేష ను ఇంగ్లాండులోని రాజ్యాంగమంత్రియదేశము ననుసరించి జరి గించి నే నెరుగుదును. ఈ కమిషనునియాయకమునకు రాజ్యాంగ ముత్రియే బాధ్యుడు. కమిషను నియాయకమేగాని, విలేజుకుల నియమమును, అన్నిటి ప్రామాణ్యము పోసిట్టినది. గత 18 మాసముల నుండి ను, బ్రిటనునుండి మిక్కిలి ప్రతిభకులగు విధా నమేర్పడినది. వారు మనల ననేకవిషయములందు కియ్యము కలెట్రులు ద్రవ్యమువారు ఆంధ్రమునను నిలుముటయో, పారిపోవుటయో, దేశము నిర్ణయ పరలెను. మిప్రతిభకులగ నెవరు డిల్లీ కాననభక్తి బోయినను, వారు డిల్లీ పోయిండు రని నేను నమ్మెదను. బడ్జెటునుమమున, విలేజుకుల జీతముల కును, అల వెన్సులకును కాగితములు వచ్చివున్నాను, వానిని మన నిరాకరించుట తటస్థమున నేను నమ్ముచు న్నాను. ఆంగ్లేయులను నియమించుటయు దోషముకాదుగలదు. యూ రోపియు సామెలనేగాక భారతీయులనుగూడ విచారణచేసి వలసి యున్నది. భారతీయుల సాక్ష్యమును వాసికొనుటకు భా రతవిలేజుకులకన్న మరియెవరు తగియుండు? ప్రభుత్వము వారు చేసినదిగాపుర్రాబాదు. ఈకార్యమునెవల మన దృఢమగు వనమృతిని దెబ్బపట్టు యవసరమని చెప్పి రంగాచారిగారు సభను ప్రారంభించిరి.

సంధి శిములు

దాక్తరు ఆంధ్రసంఘ మంధకోణమునుండి వచ్చిన బడలి కచే సభకు రాజగోపాలాచారి తమసానభూతిని దెలుపుచు ఉత్తమును ప్రాసించి. భారతీయభక్తి ప్రతిభాముగ తీర్మానించినను కమిషను నియమించుట అనర్థముకాదు అమె సంకేతమునం దుండెను.

ఇరికమునకును రాజగోపాలాచారి సభయద్వేషములలో తమ యంగీకారమును జూపుచు సభ్యుమార్తిగా రోష యత్నమును బంపిరి.

మొదట “గెరు సక్షిప్త ప్రతిభకుల సంఘము” వారు నిన్ను బయలుదేరుము సమావేశమై అమృతినిదెబ్బపట్టు తీర్మానించి అత్యాచారమును నిన్న సాయంత్రమున సభకు బంపిరి.

ఈసంధిశిముల నన్నిటిని ఎస్. గణేశ అయ్యయ్యగారు చదివె

1 వ తీర్మానము

“ప్రభుత్వసేవకు గాని, ఇతరుల సేవకుండు గాని సమర్థులగు విలేజుకులు పక్షపున్ను, ఒక్కొక్కరొకరే చేస్తూనే రాజగోపాలాచారి అందరి విలేజుకులకు ఇంగ్లాండునుండి తెచ్చుకొనుట దేశమునకు అక్రమము అకాన్సిలులకు దక్షు అర్థ మని వదరాసుపాదుల పక్షమున పాడి యీసభ వారు తమదృఢమైన విశ్వమృతిని దెబ్బ పుడున్నాను.”

తీర్మానమును టి. కణి కాటంకెట్టిగారుపాదించిరి. ఈస భాద్వేషములు కలుగుతనందు సభకు లైందిగావు. ఇందు ప్రామాణ్య ప్రామాణ్యకేతర క్రిస్తవ హిందూ యూరేషియను ఇతర హైం దిరంబుల కళకాళము లేదు. (కళకాళ్యములు) భారతదేశము లోని విలేజుకులు పక్షం చుములోనియితర విలే జుకుల కేమాత్రమును తీసికొనక. మోటా కారులకును, సంక్షిప్త ప్రతిభకున విలను మన జీవితములోని కార్యముల చురుకుదన ము రండితల మూడింటిలు పోచ్చినది, విలేజుకుల నియోజమాన కేవల బాధ్యులారేగాని, వారు గొప్పయక్రమమును గావించిరి భారత రాజ్యాంగ నిర్వహణమునందు భారతీయుల సానాచర్య

ముక్తమృతముగ వెంబొందింపదు నని భారతీయభక్తి సక్తిము నందుగలదు. ఈవిలేజుకుల నియోజనము ఆ సానాచర్యమును నూపించుచున్నది కాబోలు! ఏభలము రానట్టి, మహాసనస భా కార్యదర్శి డి. 211 స్వామిశర్మ పిల్లగారు గూడ తమ య భిప్రాయమును దెలుపుటకై ఇటువలె వలెం చియుం డుండును బట్టి చూచి, ఈ కార్య మెంతయు స మృతిగల జేసి. దో విదితమగును. మనము ఏమి చేయగలము? విలేజుకులు ఆంగ్లేయులైనను భారతీయులైనను, కమిషను ఖర్చు లలో విలేజుకులు కలియుచున్నది. ఇంగ్లాండునుండి వచ్చు ఈ మహానియుల ప్రయాణపు ఖర్చులనుగూడ మన మేల అవసర ముగ భరిం. వలెను? కలెట్రు హాలునంతటి నాతావరణ మేవిధము గనున్నదో కనుగొనుట కెది యొక నిదర్శనము. ఈ నియోజనము ప్రయాణపుర్యకమో లేక మనల సహాయించుటకో తెలియకు న్నది. ప్రయాణమే ను భావించెదను ఇంను కమిషను దేశ మునకు చేరలేదు. వీలున్న, భారతీయుల నియమించిన నియ ముకన్నావు.

అవధిపక్షము యభిప్రాయము

వదరాసు మొదలులా ముఖ్యులక్షిప్త ప్రతిభకులందరనుండి సింపుల పుచ్చుకొనుచున్నట్టియు, సంక్షిప్త ప్రతిభకుల పరిశోధక మండలిలో ముఖ్యభక్తియును, ఎస్. సి. వి. మునుస్వామి అయ్యయ్య గారు తీర్మానము నామోదింపుచు ఇట్లుపర్యవసించిరి:

మనము సామాన్యముగ నిరంకుల కమమును ప్రకటించు వారమే కాని ఇప్పుడే కెన్నమును మన కోర్కెలను ప్రకటించు కొనుటకు సమావేశమైనవారము కాము. కొంచె మిచ్చినను, గొణిక ఎప్పుడును ప్రజావారికి ప్రతిభల నిర్వచించుకొనిన జాతి వారము మనము. సంఘమునందు మనము ఒక ముఖ్యస్థానము : హిందీ యున్నామని నావిశ్వాసము. ఏకాన్యమునందు నిమ గ్నములై యున్నాను మనబాధ్యత మెందుగనున్నది. మనకును లను అతిసమర్థులతో నిర్వహించి మనగౌరవియును వెంబొందింపు కొనుటయేగాక మన యజమానుల గౌరవముగూడ వెంబొం దించుచుండును. ఇదికలెట్రు సేక కమిషనులు భారతదేశమున విచారణ చేసినవి. వానిలో నెల్ల భారత విలేజుకులే పనిచేసిరి. వారిసామర్థ్యమును గూర్చిన ప్రశంస ప్రభుత్వపురికార్డులు టి. 211 కలెట్రుగలవు. సంస్కరణ కాననభక్తి మూడుసంవత్సరములు జరిగిన విలేజుకు భారత సంక్షిప్త ప్రతిభకుల నిజావతిగ నెల్లసి యైంది.

ఇట్టి సందర్భములలో, ఇంగ్లాండు నుండి విలేజుకులను దెప్పించుట కెట్టి నెపమును కన్పి నను వెక్కు ఇతర విషయ ముండు వలెకే, ఈవిషయమునందు భారత ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల యొగ డేమును గమనించుటకు బూనుకొనలేదు. ప్రేటు కాన్సిలులందును, హైదరాబాద్ కాననభక్తియందును, సమర్థు లగు విలేజుకుల వరుసగ కూర్చుని ప్రాయమునాడు ఎదుటనే కన్పించుచుండ, భారతవిలేజుకుల హక్కులను భారతప్రభుత్వ మువారు గమనించుటకు ఏలకలెట్రు తెలియకున్నది. ఈవిష యమై శ్రద్ధహించుట తమకార్యము గాదని భారతప్రభుత్వము వారు అందియుండవచ్చును. నేనిదిరలో నిట్టికమిషనుల గూర్చి యనుభవము నపాది చిదిని. ఈదేశములోని పని శుద్ధముగ నుండుటకు ఆంగ్లేయ విలేజుకులు కలియుండెదని నాయనభవమును బట్టి నేను చెప్పాలను. ఆంగ్లేయ విలేజుకులు తమ నోట్సులందు కొంత చోటు వదలి వెట్టి ఆ చోటును పూరించుటకై భారత విలేజుకుల కర్షుల పరుగిడుట నే నెన్నియో మారులు స్పష్టముగ జూచిదిని. (నవ్వు) కను సు నుండెను కేట్రు) భారతదేశపు రెవెన్యూ కార్యవిధానమును, దును, ఇతర కార్యములను, అనేక పర్యాయపదములు గలప్రతి ఆంగ్లేయ విలేజుకుల కవి ఏమియు గోచరి పువు గోచరించుట్టి విలుగావు. ద్రవ్యప్రము తగ్గుటయేగాక, ఈకార్యములకు భా రతదేశపు కమిషనులందరమును సుపాదించిన భారత విలేజు కులే తగియుండును. ఇట్టియందెము, వాగ్దాతయందెము ఆంగ్లే యులకన్నులు భారతీయుల ఆగ్రహావశ్యానిమితే శ్రేష్ఠము అనియు, (బసిద్ది కెక్కినననియు, ఆంగ్లేయులు చెప్పగా నేను వింటిని. మనము ప్రస్తుత నిధి తని బట్టి నేన్ని కొనబడిగి యంతములు కొన్ని గలవు. ఈ దేశమునందు ఛార్జర్స్ అకౌంట్లెట్లు ఉన్నట్లు, ఇంగ్లాండునందు సంక్షిప్త ప్రతిభకుల రిజిస్టర్లు కంపెనీలు గలవు. ఈ ఆంగ్లేయ విలేజుకులు విలేజు కులలో సంపించి అనేక కార్యములందు తోడ్పడుదురు. వారు తమ యునికిని గూర్చియు తమ సామర్థ్యమును గూర్చియు అందరకు ను తెలియజేయుట పుత్రికలకు ప్రకటనల బంపుచుండురు. ఇట్టి విలేజుకుల కంపెనీలు కొన్నియును, ఇతరపనులను ఇంగ్లాండు

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కౌశల్యాల ముముక్షువులు

విదేశ వార్తలు

జర్మన్ రైసు రిపబ్లికువాదులు

రీచి ప్రభుత్వములో చీలిక

దానియూ ద్వైజ్యము

లండన్, ఆక్టోబరు 22:— జర్మన్ రైసు విప్లవకారుల పరామర్శ కమిషన్ లాభముండకాలదని ప్రతిపదించును అనుచున్నా దని తెలియచున్నది. ఎవరిని ఎట్టి ఆశయము లేకుండునని ప్రకటించి రైక్ష ప్రభుత్వ ప్రజలు నష్టపోయినా సరే నిజమేనని రిపబ్లికువాదుల నుద్దేశ్యముతో ఇట్లు తేల్చినచున్నాడు. దీనిని మంత్రివర్గము 7ల జర్మన్ ప్రభుత్వముల పరామర్శలనుండి రిపబ్లికువాదుల బాధలేందేయటము కలిగి మంచివత్తు అని ప్యాసినునంది ప్రెస్సు పత్రికా విలేజ్ థింగ్స్ అవు చున్నాడు ముఖ్యమంత్రి ను నట్టియు సారము తమై జర్మన్ రైసు ప్రభుత్వమును భేదించుచు మిగిల జర్మన్ రైసు ప్రభుత్వములను అదుగు చేయుచు ఇట్లు జర్మన్ ప్రభుత్వముల నీచుగలని అదుగుచున్నాడు. రైసు ప్రభుత్వము కాపాడుటకు రైసు రిపబ్లికువాది అవకాశ మివ్వబడుననియు అప్పుడే రైసు ప్రజలు నూచించుచున్నారని, మిగిలించి అప్పుడు జర్మన్ రైసు ప్రభుత్వము ఆగమించుననియు యుండదు. తుదకు రైసు ప్రభుత్వము జర్మన్, బహు యాభిముఖ చిన్న ప్రభుత్వములను ఉంచుకొనుట తటస్థించుననియు, ఈ ప్రభుత్వము లన్నియు పరామర్శలై భవ్యము నెత్తిన యు పరామర్శల కలయచున్నారని.

పరామర్శలై భవ్యము

రైసు రిపబ్లికువాదుల గూర్చి పరామర్శల తీవ్రభావమును బాపుచున్నాదని ప్రెస్సు పత్రికా విలేజ్ భావించునంది. రైసు ప్రభుత్వము, జోక్యము లేని జేసికొనక తటస్థభావమును కలపించినాడు. కాని ప్రెస్సు పత్రికా ప్రభుత్వమువారు సాధారణ బాపుచున్నారని.

రైసు రిపబ్లికువాదులను జయించునో లేదో జెప్పుట కిప్పు మీలేదు. పరామర్శల ఇందులో రైసు రిపబ్లికువాదులు జేరి పక్షముగలరు. రసాభాసమగును. అంతచే ప్రెస్సు పత్రికా ప్రభుత్వము అల్లరులకుండ జేసినది. రైసు రిపబ్లికువాదులను జర్మన్ అధికారులు మట్టడించిన పరామర్శల జోక్యము కలుగజేసికొనదు. రైసు రిపబ్లికువాదుల ప్రాంతములకు జర్మన్ అధికారులు పరామర్శలను గుర్తించెదరు. వారి అధికారులను నిరాకరించరు. ఈవిషయమై ప్రెస్సు పత్రికా రిపబ్లికువాదుల ఆలోచించెద రునందు మీరువును విశేషించి ప జేయుదు రనియు తెలియచున్నది. కా ఇట్లు జరుగునని అవకాశము మీ కాధారము కాదు. ఈ రైసు రిపబ్లికువాదులను జోక్యము లేని భవ్యమున అంది ను నమ్ముచున్నాడు.

రైసు రిపబ్లికువాదుల యుద్ధమువ్యాకృతము

ప్రెస్సు, ఆక్టోబరు 22:— రైసు రిపబ్లికువాదుల యుద్ధము వ్యాపించు చున్నది తెలియచున్నది. సెవరల్ టైపులు గర్రాతి గ్రాన్ గెర్రాట్ టైపులను బట్టుకొనిరి. పోలీసువారుగూడ సెవరల్ టైపులతో జేరి. రైసు రిపబ్లికువాదుల ప్రాంతములలో గూడ టైపులను ప్రకటించబడినది. పోలీసువారి చతు నిరాయకులుగ జేయబడిరి. సెవరల్ టైపులు మెయింజ్ టైపులలో ప్రకటించిరి. మీరై తుపాకులను గాల్పుటకు వెనుకకు మరలిరి. ఇట్లు తీరగావులైరి.

కోల్ నులో పరామర్శలకు ప్రతిపాదన ప్రచారమును దుటచే రిపబ్లికువాదుల ప్రభుత్వము కనిపెట్టి వాడకలెనని ఈకోడిప్రెస్సు ప్రకటించుచున్నది. టైపులలో లేఖా పరిశీలనను ఏర్పరచ బడినది.

రైసు రిపబ్లికు

డెర్లెక్, ఆక్టోబరు 22:— రైసు రిపబ్లికువాదుల యుద్ధము ఎవరును ఎవరినొకరిని లేకున్నా అంతగా దీక్షింపకును గానుటలేదు. కొన్ని టైపులను మరుగ మీచే అల్లరులు లేకుండ ఆక్రమించుకొనబడినది. ఈ యుద్ధము వాయుకుడు ఎయిక్స్ లాచావెలలో కర్తవ్యముగ నున్న డెన్సు అనునాడు. ఆల్సేస్ లో రైసు నుండి యుద్ధముల చాలమంది మీయనకులు అగ జేరుచున్నారని.

రీచి ప్రభుత్వము, జర్మన్ రైసు విప్లవకారుల గూర్చి ప్రకటించినది. మీరై తుపాకులను రిపబ్లికువాదులు బహుముఖములైన పోరాటములకు ప్రమాదకరముగా వనుచున్నారని. ఇదిరాజీమును ననుచున్నాడు. ఈమాట రాజ్యాంగనిర్మాణము ప్రకారము సామంతరాజ్యముల హక్కులను విస్తరింప జేసెననుచున్నాడు.

ప్రతికూలవాదులకు హెచ్చరిక

బహుముఖము, రీచి ప్రభుత్వము కలహమునుగూర్చి ప్రతికూలవాదులకు హెచ్చరికలు పంపింపబడిన ప్రకటించినది. రీచి ప్రభుత్వము మేరే గెల్లదుగాన ప్రకటించిరి.

రీచి ప్రభుత్వము, ఆక్టోబరు 22:— రీచి ఆక్రమణకము మెయిన్ సేనులో ప్రవేశించుచున్న మీరై తుపాకులను గూర్చి సైనికులు మరల ప్రతికూల వాదనలను ప్రతిరీతి. చాలమంది తీరగావులైరి. జర్మన్ రైసు రిపబ్లికువాదుల ప్రెస్సు 10, 000 అన్నది.

గొప్ప అల్లరులు

ఎయిక్స్ లాచావెల, ఆక్టోబరు 22:— గొప్ప అల్లరులు జరిగినది. కమ్యూనిస్టులు దుకాణములను దోచుకొనడమున పట్టి జరిపింపబడు చున్నది. బుస్సాచీ బర్న్ చిడు పట్టణము అంటు కొన్న దనుచున్నాడు.

బహుముఖము యుద్ధము

డెర్లెక్, ఆక్టోబరు 22:— బహుముఖము రీచి ప్రభుత్వముతో బాధకరమును మానకొనెననియు టైపు ప్రభుత్వముతో గూర్చుటకు మూలము లోబడెననియు వాక్ లాసో గారు తెలుపుచున్నాడు. జర్మన్ ఆధిపత్యములను గాపాడుటకు బహుముఖములను ముఖ్యోద్దేశ్యము.

ఆక్రమణపట్టణములు

ఇంతవరకు టైపు, బాడెన్, మంజెక్ గూడు ప్రాంత పట్టణములు సెవరల్ టైపులచే ఆక్రమించుకొనబడినది. డెర్లెక్ గూడ వాధికారి తన యధికారమును, క్రిజింగ్ నెయింజ్ ఈయద్యమును ఆక్రమించుచున్నాడు. టైపు ప్రభుత్వమువారు ఆక్రమణపట్టణముల కిరుగబాటుచున్నచే ఇక సెవరల్ ప్రాంత సామ్య బంధ రిపబ్లికువాదులచే మునిసిపాలిటీలనుగూడ ఆక్రమణ ప్రయత్నమును భరించుననియు తెలియ జేయుచున్నాడు.

పరామర్శల ప్రత్యుత్తరము

సెవరల్ టైపులనుగూడ (రైసు రిపబ్లికువాదుల మీద) ఎవరును కాల్పుగూడదని పరామర్శల ప్రత్యుత్తరము జేసినది. రైసు ప్రభుత్వము తెలుపుచున్నది. సెవరల్ టైపులు వ్యాపించు, ప్రభుత్వ కార్యాలయముల నన్నిటిని ఆక్రమించుకొనిరి. కొల్లెక్ జోన్ రైసు రిపబ్లికువాదుల ప్రకటించిరి.

రైసు రిపబ్లికువాదుల ప్రధాన కార్యాలయమును డెర్లెక్ లో స్థాపించిరి. ఆక్రమణ అధికారులతో రైసు రిపబ్లికువాదుల తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారు రాజధానిమును జరిపెదరని రైసు రిపబ్లికువాదులు అంతర్గతమున ప్రకటించుచున్నది.

బ్రిటిషు రాచకీయములు

యూనియన్ టైపుల సమావేశము

బాల్టిక్ గారి కర్తవ్యము

లండన్, ఆక్టోబరు 22:— కనయము 11-55— టైపు ప్రతికూలవాదులు టైపులను తెలుపుచున్నాడు. 25 తేదీన సేనలు యూనియన్ టైపుల సమావేశము జరుగును. తిరుగదర్శనము బాల్టిక్ గారు అంతర్గతము సామ్యము, జేక్షణ రాచకీయమును గూర్చి మాట్లాడెదరు. మీ యుపన్యాసము వాయువార్త ప్రచారముచేత అందరకును తెలియ జేయబడును.

సామ్యము దిగుతులకు ఎక్కువ సౌకర్యములతో చాలు మీరై చక్కగా కాపాడబడెనని తీర్మానము ప్రవేశ పెట్టబడును. ఈ విషయమునుగూర్చి బాల్టిక్ గారు ప్రస్తావించెదరు. ప్రస్తుతము సామ్యమునే (విప్లవమును) బాల్టిక్ గారు సమర్థించునని తెలియచున్నది. పరిశీలన వారిలకు పరిశీలన కలగజేయుటకు గాను విశేషపురస్కారము ఇండ్లాడును. రాకుండ కాపును జేయవలె ననుచున్నాడు. కాని సాధారణముగ సంరక్షక కర్తవ్యమునుగూర్చి అయిన ప్రస్తావించెదరు. ఆసంతోష ప్రభుత్వమువారు పర్యాయించెనది.

ఈభాగ చాల ముఖ్యమైనదియు, ఉదాహరణతోపాటును విధానమును స్థాపించుకొనవలె ననియు టైపు ప్రతికూలవాదులనున్నది. వ్యవధిలేదని బాల్టిక్ గారు జెప్పుట కిప్పు మీలేదు. ఈగొప్పసమస్యను మీరై విశేషమువారే సాధించవలెనని బాల్టిక్ గారు తెలిపింపబడినది. చాలమంది తీర ప్రాంత ప్రభుత్వములకు ననుచున్నది.

సామ్యమునమస్యలు

సామ్యము సందర్భములు

రీచి ప్రభుత్వము, ఆక్టోబరు 22:— సామ్యమునమస్య నేటి కుధ్యమును సమావేశమైనది. రైక్ష నానావిధ సామ్యములను గూర్చి రసాభాసముగా మాట్లాడిరి. సామ్యమునమస్య బాధించు సందర్భములనుగూర్చి బాధించు సందర్భములనుగూర్చి యభిప్రాయమును తెలియజేసిరి.

ఉత్తర ప్రభుత్వ ప్రభుత్వముల సౌకర్యములు

ను గూర్చి సామ్యము ఆర్థికసభ వారలోచించెదరు. ఉత్తర ప్రభుత్వముల క్రిందలో జేతు ఏర్పాటులను గూర్చి చర్చించెదరు.

వైమానిక సందర్భములను గూర్చి దోమినియను సభ్యులు మరల చర్చను ప్రారంభించిరి.

పంచమ అంతర్జాతీయ కార్మిక సభ

బహుముఖము 22 తేదీన బాడెన్, ఆక్రమణ పాపేనుగారు ఆధ్యక్షతన వహించి 57 లోను 42 రాజ్యములవారు ప్రతినిధులవచ్చిరి. కార్మిక పరిశ్రమలను సాధారణ సామ్యమును చర్చించుటకు పూనుకొనిరి. అందరకును నమ్మకము మధురము అంతర్జాతీయ కార్యాలయమునకు కేంబ్రిడ్జ్ పంచమ జేక్షణలెనని యభిప్రాయము వచ్చిరి.

వెండియా సుల్తాన్—“మీ” గారు సిఫార్సు జేయుట చే పూర్వము వెండియానుండి నున్న క్యామె ఎన్ సుల్తానే గారిని విడుదల చేసిరి. ఇతడు తుర్రుపన్నెనె అరబ్బుచేయబడెను. ఇది కర్మలో యూరపు కేసునున్నాడు. వివరము లన్నియు ప్రకటించబడును.

భారతదేశ చెట్లసాలలు

నాగరకము గాంచిన ఇర్రెడేపు చెట్లసాలలు కంటే ఎక్కువగా భారతదేశపు చెట్లసాలలు లాభకరముగ నుండుటకు బదులు పాడగుచున్నది. జరిమానాల నిర్మూలనకు సదుపాయములను కలగజేయుటచే ఇ గ్లాడులో ఎంపియో లాభకరముగ నుండెను. ఇండియాలో జరిమానా ఇచ్చునందులకు ప్రతిపాదన 800000మంది చెట్లసాల కంపెనీలు చేయుచున్నాడు. అస్ట్రేలియా విధానము ననుసరించి అండమాను ద్వీపముల స్థాపించిన ప్రభుత్వములు విఫలమై నవి. ఇంగ్లాండు లోనున్నటుల ప్రత్యేక చెట్లసాలలను జుక్రిపు గుర్తుల బంధించుటకు ఏర్పాటు జేయవలె ననియు ద్వీపాంతరవాహమును తీసివేయు టైపులయందు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింతుట లేనట్లు చాల సంతోషమున నర్ అలగ్లాండులో కాల్పు గారు తెలియజేసిరి. బహు చెట్లసాలలకు పోషించుచున్న దాని కంటే ఎక్కువగా పాడెట్లు 1919-1920 భారత చెట్లసాలల సంఘమువారు తెలియజేసిన నర్ ఎడ్వర్డు హాస్ గారు తెలియజేసిరి.

అధినివేశపు భారతీయులు

స్వల్పగారి ప్రతికూలభావము

స్వల్పగారి పరాజయము

డెర్లెక్ ప్రభుత్వము గుర్తుగారితో వ్యవహారముగా మాట్లాడి రిని రూకుట తెలుపుచున్నాడు. అనివేశపు భారతీయుల ప్రతికూల గూర్చి స్వల్పగారి ఏర్పాటులను ఇటీవల ప్రకటించెదరు బలపరిచెద మని డెర్లెక్ ప్రభుత్వ వార్తాత్త మొనర్చెను.

భారతీయులను గూర్చి స్వల్ప గుర్తుగారికి బెదిరినది. జర్మన్ దక్షిణ ఆఫ్రికావారు ప్రతికూలముగ నుండుటలతో చుచున్నది.

స్వల్పగారి ఏర్పాటులను స్వల్పగారు నిరాకరించిరి. స్వల్పగారి ఏర్పాటులను స్వల్పగారు కూడదనిరి. జర్మన్ రాజ్యములో నున్న జర్మన్ రాజ్యములకు ఇంకొక రాజ్యముతో ఎట్టి హక్కులకును సౌరక్షములకు అధికారము లేదని స్వల్పగారి రన్నటుల తెలియచున్నది. రేపటిదినము బాల్టిక్ గారిలో స్వల్పగారు మాట్లాడెదరు.

కుర్రు స్త్రీలు విశేషములతో వ్యవహారము జేయుచున్నారని, ఇదియు ప్రభుత్వమునకు ఇచ్చుచు మాట్లాడులందు గూడ పాల్గొని రినియు తెలియచున్నది. (ఇంగ్లీష్)

బెజవాడలో ఈనెల 27 వ తేది కనివారము రాత్రి
హరిశ్చంద్ర యను నాటకమును
ప్రదర్శన మునెరింతురు.
కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

దాదానా అవగోద పరిమండల మహాసభ

రాజ్ లు 21-10-23 తేదిని ప్రారంభమయ్యెను

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని ఉపన్యాసము

శ్రీ మండలమహాసభాధ్యక్షులారా! సోదరప్రతినిధులారా! స్వాగతము.

ఈనడుమ వర్ష కాలమున మండలములో నొకమారుమూల నున్న మా పురమునకు సభిక్రమమున కొన్ని యేతేచి యీ మండల సభ నలంకరించిన సోదర ప్రతినిధులకు మా యాహ్వాన సంఘము తరఫున నా హృదయపూర్వకముగ స్వాగత మర్పించుచున్నాను. గమనాగమనసౌకర్యములు గాని వైభవ విశేషములు గాని లేని మా పురమునకు మా యాహ్వానముల మన్నించి మీ రుదయించుటకు మీ నునంబుల గాఢముగ నాటకొనియున్న దేశారాధనతత్పరతయేగాని వేరొందు కారణము కాదు. మన మండలములోని తక్కిన పట్టణములకు మా పురమున కక్కని రాచబాటలుగాని సుందరభవనములుగాని నాణ్య విజృంభణములుగాని లేకపోవుటచే మీ రనకొనినన్ని సౌకర్యములు మే మొనర్చలేదనుట తథ్యము. అయినను మా ఉద్వాహనముగాని ప్రభుత్వములోపముగాని యందులకు కారణములు గానియు మా శక్తినించినలేక మీకు కనకాక్షిణ్యముల నిధము చేయించుటకు పూనికతో పాటుపడితిమనియు మీరు సుహృద్భావముతో గ్రహించి ప్రమాదజనిత నగు మాలోపముల మన్నించి మాకుం దొడ్డుడుటకు ప్రార్థించుచున్నాను.

ప్రస్తుతము భారతదేశమున కలవరపరచుచున్న విశేష క్లిష్టమవస్థలు మీమీఠివిశేషమున ఈ సభాముఖమున పరిష్కరింపబడవలసియున్నది. వాటినిన్నిటిని మీరు సాధనాచిత్తులయి విమర్శించి దేశభక్తుడయినను సహకారముగ కార్య సాధనమున నిర్ణయించి దేశమున కుత్తమూర్తదర్శకులు కాగోరుచు నిక నొకసారి మీకు స్వాగత మొసంగుచున్నాను.

1920 న వైద్యులకు నెలలో కలకత్తా నగరమున జరుపబడిన దేశీయసభామంటుపమునండి పూజ్యనియు డయిన గాంధీ మహాత్ముడహింసాయంత్ర సహాయనిరాకరణ సిద్ధాంతముల నుద్ఘోషించి సభామండలమున బడయజేసెను. ఆసేతుహింసాచల పర్యంతమున గల దేశీయతెల్లరును తత్త్వికాంతముల మనంబుల నిడుకొని కార్యచరణకుం గడంగిరి. ఏతరుద్వయ సహజపవిత్రతచే నచిరకాలమున తన్మతసిద్ధాంతములు బహుసంఖ్యాకులగు దేశీయుల మనముల నాకర్షించి తీవ్రమైన కార్యకూపము దాల్చినవి. ఇట్లయ్యెను ప్రభుత్వపక్షవలంబులను స్వలాభాపేక్షితులును పాశ్చాత్య నాగరికతా విమోహితులను నగు దేశీయులు కొందరు మనకు ప్రతిపక్షులయి నిలిచి మన యాద్యమమున సరికట్ట సాహసించిరి. ఇది కారణమున వారికిని మనకును ఘోరసంఘర్షణము ప్రారంభమై ప్రభుత్వమువారిచేత మన నాయకులను ప్రచారకులను నిర్బంధ చర్యలకు పాల్పడవలసి వచ్చెను. ఎట్టి విషమదశ లేదుకొనినను యెట్టి యాపదలు సంభవించినను తుదకు ప్రాణంబుల సహితము గొల్పోవలసివచ్చినను నిర్ణయముగా మన సిద్ధాంతముల నాచరించుటకు బద్ధకంకణంబులై రణరంగమున ప్రవేశించితిమి. ప్రేమైకసాధన మగు సహింసాప్రత్యేకమును బూని నిర్మూలకమైన దేశభక్తితో మన హృదయమున పరదాస్యమునండి విముక్తి గావించుటయే పరమోత్కృష్టపథము మనకుచే మన మనోధర్మముల సత్కరసిద్ధిని పొందు ననుటకు సంకేపము లేదు. మన ప్రచారకులయందును నాయకులయందును నిరాడంబరజీవనమున నిష్కల్మషభావమున స్మృత్యు, మనోవాక్యానుకర్యములయందు దహింసాప్రతాన స్థానమును, అవ్యాజమును అభ్రాంతము నగు దేశసేవాతత్పరతయు ముఖ్యసాధనములు. శ్రీకృష్ణభగవానుని కృపవల్లన భారతదేశము నచిరకాలమునండి యనుభ్రుతమగుచున్న యాత్మత్యాగ శీలతచేతన నిట్టి సుగుణసంపత్తి గల మహానాయకులును ప్రచారకులును మన కతిసులభముగ లభించిరి. సుమారు 20,000 లకు మించిన నాయకులును ప్రచారకులును ప్రభుత్వమువారిచేత కారాగృహముల కతిథులగు జేయబడినను ఇంకను మన యాద్యమము కుభ్రప్రథముగ నడిపింపగల నాయకులకు గాని ప్రచారకులకుగాని మనకెట్టి కొరతయు గలుగలేదు. ఇప్పటికి మూడు సంవత్సరములనుండి యాచరింపబడుచున్న మనమతసిద్ధాంతము సంతకరకు కార్యకూపము దాల్చగల్గినచో యిక నెట్టిమార్గముల తలపరించి మనము కార్యసిద్ధి చేసికొనవలసియున్నదో మన ప్రచారమున మన మెట్టిలోపముల నొనరించియున్నామో యొకసారి సింహావలోకనము చేసి చూచుకొనుట శ్రేయోదాయకము.

నిర్మాణకార్యక్రమము

సహాయ నిరాకరణ సిద్ధాంతములు క్రమపద్ధతిని దేశీయులవలంబించునట్లు యేర్పరుపబడినవి. తొలుత యాచరణ యోగ్య మని భావించబడినది నిర్మాణకార్యవిధానము. ఈ కార్యక్రమము భారతదేశము సంపూర్ణముగ నెఱవేర్చినదే తక్కిన కార్యవిధానమునకు గడంగుట యన్వరదాయక మని నా మతము ఇట్టి కార్య విధానమును దేశీయులందరిచేతను ఆచరింపజేసినచో తక్కిన విధానముల నవలంబింప నక్కరలేకయే మనకు సత్వరస్వరాజ్యసంప్రాప్తి కలుగు నని నా నిశ్చయము. ఈకార్య విధానము మున్నుం దవలంబించి సఫలీకృతులము కానిదే తీవ్ర కార్యవిధానమునకు గడంగుట యవివేకము. ఈ సహస్యమున మన మింతవరకును గ్రహింపక నిర్మాణకార్యవిధానాచరణమును నిర్ణయముచేసి దీనికి వైమెట్టుగు తీవ్రవిధానమున కాతురపడితిమి ఇయే మనమిదివర కొనరించిన గొప్పభావము. ఈ లోపమును గ్రహించి నిర్మాణకార్యవిధానమున మన మండలమున వ్యాపింప జేయుటకు తగిన పద్ధతుల నన్నేషించి వాటిని వెంటనే మండలమున నాచరింపజేయుట ముఖ్యసరము.

ఖద్దరునిర్మాణము-వ్యాపకము

వీటినిగూర్చి 1920-1921 సంవత్సరములలో కొంతపని రిగినను మనమండలవాసులలో నూటికి యొద్దలైనను నియమముగా ఖద్దరు ధరించుచున్నారని చెప్పుటకు వలనవచ్చదు. నూలు వదులుట కప్పటిలో కొన్ని రాటములు పనిచేయ మొదలిడినను క్రమక్రమమున నవిమున్నయు ట్టిణించినవి. ఇప్పుడు పనిచేయుచున్న రాటములసంఖ్య బహు స్వల్పముగా నున్నది. వస్త్రునిర్మాణమునకు పనిచేయు వ్యక్తులును తగిపోయినవి. ఈ పని యందు ప్రజలకుగాని ప్రచారకులకుగాని వెనుకటి యుత్సాహమే గానరాకున్నది. నిర్మాణకార్యక్రమమున ఖద్దరగ్రహణ మలంకరించునని మనమందరమును నెఱుంగుదుము. ఇట్టి పవిత్ర మైనపనియందు మనము తగినంత పూనికయు పట్టులయు గనబరచుట లేదని నేను భయపడుచున్నాను ఖద్దరు ధారణము నందలి విశేషగుణముల కేసభివర్ణించుట యనవగరము. అలవాటుగ ఖద్దరు ధరించుచుండవలసిన ప్రతివానిని మనోదాస్యము తొలగి స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గలుగుచున్నదని నేననుభవము వలన గ్రహించితిని. నిర్ణయముగా నన్ని వేలలయందును ఖద్దరు వస్త్రముల ధరించుచుండువాడు మనోస్వాతంత్ర్యము పొందినవాడని చెప్పకయే గ్రహింపవచ్చును. దీనిం గ్రహించియే మన ప్రభుత్వమువారు ఖద్దరుధారుల ననుమానముతో జూచుచుండురు. దేశీయులందరిని ఖద్దరును నిమతో ధరింపజేయుటవలన చిరకాలము నుంచి బాధించుచున్న దేశదాశ్చర్యము తొలగి మనపాటకజాతులకు కడుపార కూడు లభించును. ప్రతిస వత్సరమును విదేశముల పాలు నేయబడుచున్నది కొట్ల యావ్యంబులను మనదేశమున న్యయమగునట్లు ఖద్దరు వ్యాపింప గల్గితిమేని తప్పక దేశము సాభాగ్యము నందగల్గు ననుటకు సంభయములేదు. ఇట్టిమహావిశేషములు గల ఖద్దరు గురించి మనము చేయవలసినపని యెంతయోని గలదు. ఇందులకు తగిన కార్యక్రమము ఏర్పఱచి మండలమందంతటను తివ్యాప్తి జరుగునట్లేర్పరచు విధానము మన మాసభలో తయారు చేయుట మనసరము.

సంస్కృత అస్పృశ్యతానివారణము

సంస్కృత అస్పృశ్యతానివారణము నివి సత్వరాచరణ జీయములు. మనదేశములో అనేకసంఖ్యములు మతములు వర్ణములును గల్గి పజలను వేరుపరచుచున్నవి. వీరి కందరకును ఏకమన స్మృతి నిధింపజేయుటకు సహాయనిరాకరణావలంబనమే ముఖ్య మార్గము. మనసంఘములలో నొండొరులకు కలతలలేకుండజేసి ఒకరి నొకరు ప్రేమించునట్లు ప్రబోధము జరుపుట మిక్కిలి యవసరము. సహాయనిరాకరణపవిత్రాదర్శములు వారికి బోధించి సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి వారి మనముల దేశమునకుట మరల్చగల్గినచో సంతోకలహముల విజృంభణమునకును తావుండదు. మన ప్రజలే కాదర్శకములును ఏకమార్గావలంబులను అయినతరుణ మందు ఇతర విషయముల నెన్ని భేదము లున్నను నవియన్నియు నడంగిపోవును.

ఇందు కార్యసిద్ధి పొందుటకు మనసంఘములో నస్పృశ్యులని మనము యేకగించెడి పంచములను మనమందర భావముతో చేరదీసి వారి సాహచర్యము సహకారమును పొందుట మనవిధి. మనసోదరులగు పంచముల యెడ చిరకాలమునుండి మనము పూరాపరాధములను చేయుచున్నాము. 7 కోట్లసంఖ్యగల పంచ మసోదరులు మనకు విముఖులుగా నుండునంతకాలమును మనమనోరథసిద్ధియు దూరమగుచునే యుండును. కావున వారిలో క

లసి మెలసి ప్రవర్తించుచు వారి సుఖదుఃఖముల నరసి వారికి విద్యాదాన మొసంగి వారి నుద్ధరించుటకు సమకట్టినగాని వారి మైత్రి నునము సంపాదించ జాలము. నిమ్మజాతుల యాధిక విద్యావిషయకసమస్యల మన మాదరభావమున పరిష్కరించి వారి సభివృద్ధికి గొనిరానిచో కేవల కుష్కపదేశములచే వారు మనలో గలసి మెలసి యుండరు. మన యాద్యమ ప్రచారకులు వెంటనే ఈ పనికిపూని మిక్కిలి దీక్షతో పనిచేయవలసియున్నది. కడచిన మూడేండ్లనుండియు మన యాద్యమము ప్రచారములోనన్నను ఈపనియందు మనము లేకమయినను శ్రద్ధవహించి యుండలేదు. కొన్ని సమయములలో తీర్మానముల గావించియున్నాటిమి గాని సరియగు విధమున వాటి నాచరణకు తీసుకొనివలించి యుండలేదు. ఇట్టి దీవిషయ ముపేక్షింపబడకుండ కట్టుదిట్టముల నేర్పలుపవలసియున్నది.

గ్రామ పంచాయతులు

పూర్వకాలమున మనదేశమునందు గ్రామపంచాయతులు గ్రామముజూపిర్రమునకు మిక్కిలిసహకారులుగ నుండెడివి. అవి యన్నియు బ్రిటిషు న్యాయస్థానమలందలి కుతంత్రముల ముందటను కూటసాత్ములు ముందటను నిలువ నీడ లేక నశించి పోయినవి. వాటిని పునరుద్ధరించి దేశీయుల కన్యాయకలహములు లేకుండ సంతరింపజేయుట మన విధ్య కర్తవ్యము. మన ప్రజలు శ్రద్ధి న్యాయస్థానముల తమ యభియోగముల పరిష్కరించుకొనునంత కాలమును గ్రామములలో కక్ష లంతరింపవు ఇట్టి కక్షలంతరించినగాని ప్రజలు బాతీయజీవనమున పాల్గొనుట కవకాశములు లభింపవు. గ్రామ పంచాయతులను స్థాపించి గ్రామ జీవనము పునర్నిర్మాణము చేయగలిగిమేని మన నిర్మాణకార్యక్రమము సంపూర్ణముగ కొనసాగుట కేజీయోటకములు నుండవు. ఎప్పటికయినను మనపనియంతయు గ్రామములయందే గలదని నామనోవిశ్వాసము. గ్రామముల విస్తరించి పట్టణములలో మనము చేయగలపని లేకము లేదనుట నిశ్చయము.

సూచన

దేశభక్తులారా! నా కొక యాలోచన తోచుచున్నది. మన విప్లవీకర పట్టణముల మనకార్యాలయముల నిర్మించుకొని మనకు మండల సభలకు చందాలు కావలసినపుడో తిలకు స్వరాజ్యసిద్ధి వనూలనిమిత్తమో గ్రామములకు బోయి కొద్దిప్రచారము చేయుటకంటే మన కార్యాలయముల గ్రామముల నెలకొల్పుట మిక్కిలి శ్రేయోదాయకమని నాయభిమతము. రెండుగాని మూడుగాని గ్రామముల నొకగుంపుగా నేర్పరచి మన ప్రచారకులేదే నొక గ్రామమున నివాసన మేర్పరచుకొని పని జేయుచుం డినచో మన సుకల్పములు సమగ్రముగ నెఱవేర ననుటకు సంభయములేదు. మన ప్రచారకులు గ్రామములలో కలిసిమెలసి ప్రవర్తించుచు గ్రామజీవనమున పాల్గొనవచ్చుట గ్రామవాసులసానుభూతిని మన యాద్యమమునకు సులభముగా సంపాదించవచ్చును. మన ప్రచారకుని ఋజుమార్గప్రవర్తమును నిరాడంబరజీవనమును గ్రామప్రజల నాకర్షింపకమానదు. ఇట్టితరీ బలవత్తరమైన పునాదులపై మన స్వరాజ్య సాధనము నిర్మింపగల్గుదుము. మనమండలములో గ్రామముల నిట్టికట్టుదిట్టముల గావించగల్గితిమేని మనకు స్వరాజ్యము కరతలామలకము గాకతీరదు. ఈపని శీఘ్రకాలమున నెఱవేరవలెనయని యుపేక్షాభావము బూజవచ్చు. కాల మెంతవట్టికను ఎట్టియోటంకము లేదుకొనినను మన కిది యవకాశచరణమని నాదృఢసమ్మతము. సాధనాచిత్తులై నా నూచనను విమర్శించి యుచితపద్ధతి నిర్ణయింతురు గాకయని కోరుచున్నాను.

బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమ్మేళనము

మనమండలమున నివసించుచుండెడి హిందూమహమ్మదీయులు సోదరభావమున మెలంగుచుండుట మిక్కిలి శుభసూచకము. ఈసంఘములకు కలహము లుదయించుకారణము లేవియు గోచరింపవు గాని హిందువులలో బ్రాహ్మణులని బ్రాహ్మణేతరులని రెండుకక్షలేర్పడి ప్రతిపట్టణంబును పల్లెయు చీల్చబడుచున్నవి. అధికారవాంఛాపరాయణులు తమ యధికారముల కాశ్యతముగ ప్రతిస్థింప దలంచి యీకక్షల నిరంతరము రగుల్కొల్పుచున్నారు. ఈకక్షలంతరించినగాని దేశసాభాగ్యమున కవకాశముండదు. రాజధానిలో అధికారావేశుల ప్రాపకమును పొంది యున్న ఈసంఘకక్షల నిర్మూలించుటకు మనము దృఢప్రయత్నముల జేయవలసియున్నది.

శాసనసభ యెన్నికలు:—

శాసనసభ యెన్నికలు:— శాసనసభ యెన్నికల ప్రచార వికాసము సుదైకించుచున్నది. కావున కావులేగాని. ఓటుచేయరాదనియు బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణులే యనియు, కమ్యూటారు కమ్యూటారులే యనియు పలకూచు ప్రేరేపింపబడుచుండుటజూడ హృదయము కంపించుచున్నది. విద్యాధికులగు నభ్యర్థులుగూడ నిట్టి వర్ణవిభేదములే యాధారపరమకొనజూచుట యెంతయవివేకమో మీరేయోచింపగలరు. ఈవిన్నికలలో మనకు కొంతధర్మము కలదని నేననుకొందును. ఇన్ని రకములయభ్యర్థులు మనవోటుప్రజలను కలవరపరచుచుండ విస్మృతిచిత్తములతో జూచుచుండుటకున్న అభ్యర్థుల తారతమ్యములు మున్నుండు

నిర్ణయించి ప్రజలకు బోధించుట యవసరమేయని యనుకొనుచున్నాను. ఇట్టికాంగ్రెసు మన కిట్టిస్వతంత్రము నిచ్చుచున్నది. మన వాయవ్య లిట్టిస్వతంత్రము మనకు కలదని నిరూపించియున్నాను. మన అంతరాళ్య అన్యధా ప్రేరేపనపన్నుడు అసహాయయోగ సిద్ధాంతముల సంగీకరించి మనస్సార యాచరించుటకు సమకట్టిన యాభ్యర్థులన్నవో వారికి బోటుచేయుమని ప్రజల హెచ్చరించుటలో తప్పేమియులేదని హామీలిపాయము. మీరు కర్తవ్యము నిర్ణయించియాచరింతురు గాక.

సామ్రాజ్యవస్తు బహిష్కరణము

ఖండాంతరముల నివసించి మన భారతీయుల యస్థితి కానురాను వివరములను తెలుపుచున్నది. శ్వేతజాతియు (వర్ణవ మునందంతట నిరదేశాయనమును. దేవార్జునులట్టి శ్వేతజాతియు ముఖపాలింపబడుచున్నది. శ్వేతజాతియు నివసించి (పాలింపబడుచున్నది. గాలి సోకనూడదని కాసింపబడుచున్నది. ఇట్టి సందర్భములందు మనభర్త మెట్లుండునో మన మేని యాచరింపవలసియుండునో నిర్ణయించుకొనుట యవసరము. ఇట్టికాంగ్రెసు సామ్రాజ్యవస్తుబహిష్కరణ మిందుకు ప్రతికూలమని నిర్ణయించినది. ప్రజలు బహిష్కరింపవలసిన వస్తువులనుగా చేయుట కొరకయవసరము మేల్పాటుపలదీసి. కొలది కాలుముగా తగ్గవస్తువులనుగాకలదు. కాబట్టి మన మందలమున డిట్టి బహిష్కరణ ములుగా బెట్టుటకు సంసిద్ధులము గావలసియున్నది. ఇందులకు ప్రబలమైన ప్రచార మునందు. మన జిల్లాలో మనసినాటికియున్న లోకముభోక్తలను మనము స్వాధీన పరచు కొనగలిగినవో మనకి పరి నుకరముగా జరిగగలదు. ఈ విషయమై మనమెట్టిపనుకర్తుములు చేయవలసినదియు, నిర్ణయించుకొనవలసి ఉన్నది.

కానూనోల్లంఘనము

అసహాయయోగ ప్రచారమున సంతిమసోపానమును సమిష్టికానోల్లంఘనము నవిరళమున జేయుటచేయుటకు తన ప్రయత్నములు చేయుటకు డిల్లీ కాంగ్రెసు సభలో విజ్ఞప్తియించబడినది. డాక్టర్ కియలూగారి యాజమాన్యమున నోరయవసంఘ మేర్పాటు చేయబడినది. ఈసంఘము జేమందెల్లదల సంచాగము చేసి కార్యసాధనము నిర్ణయించును. ఇట్టి కానూనోల్లంఘన మున సరమైనపుడు మనము సంసిద్ధులమై యుండుటకు తగిన వాతావరణ మిప్పడేర్పరచుకొనుట యవసరము. మన వాలంటీస్ సంఘము లంతరించినవి. కనుకటి యుత్సాహము వెనుక జిట్టినది. మనము నిరంతర దీక్షతో శృషిసల్పిన గాని మనము విజయము గాంచుట దుర్లభము.

విజ్ఞప్తి

మనము చేయవలసినది యెంతోగలదు. ప్రభుత్వాత్మాగమన చాలమంది ప్రచారములు ఉద్యమ ప్రారంభమున మనతో జేరినవారికి మనసంఘర్షణము యనుకొనిన దానికంటె దీర్ఘమగుటచే చాలమంది ప్రచారములు స్వతంత్రములు కావలసివారఃభింబి. మనదలమున ప్రతితాలా యందును కార్యోత్సాహములు తక్కువగ గన్నట్లు మన స్వార్థము. నిరాశరణోద్యమము నశించినదని మన ప్రతిపక్షము దంభముల కొట్టుచున్నారు. బాడ్లొలీశా సమిష్టికానోల్లంఘనమును గాంధీమహర్షి దాని చేయుటకున ప్రభుత్వపురానికి నిల్వలక వెనుకంజ వేసితిమని ప్రభుత్వప్రకటనలు పలుకుచున్నారు. ఇట్టి పరిస్థితులలో పరిశ్రమైన యసహాయద్యమమును నిష్కలంకముగా నశపించుటకు మందలకొలది ప్రచారములు కాలసి యున్నారు. నిరాశరెండుట కవకాశములేదు. పరితాద్యములతో నిండిన ఈమహాద్యమము యెన్నటికినినశించదు. మనము మనభర్తమును గుర్రెటింగి ఈయంద్యమమున జయప్రదముగా నడిపించితిమా మనదీక్షముల సాధకమగు కొందుము. లేనిచో మనసంతివారైనను నీమనద్యమమును కొనసాగించక పోరు. మిథ్యార్థము మీరు నిర్వహించుటకు ప్రానుకొనుట మీ సౌరువమునకు నిద్రనము. కలువొట్ట ప్రీతి సార్వభౌమ్యమై పాటుబడుచున్నారు. భారతదేశపు భావి భాగ్యము మీ హస్తములందున్నది. మీ కెట్లాజేయవలసిన యట్లు కాగలదు. ఈ యద్యమ మన్నితరగతులవారికి తావోసంగు చున్నది. అందరము చేయవలసిన పని కలదు. భగవానుడు గాంధీరూపమున యవతరించి మనయద్యమము నడుపుచున్నాడు. మనకుకలము కలుగుటకు సందేహములేదు. సర్వసంకటములను స్వరాజ్యప్రాప్తితో నంతరించును. త్వరచదుడు. కత్తెర స్వరాజ్య ప్రాప్తికి ముందంజవేసి యద్యమ వ్యాప్తి చేయుటకు యునుగడు. తరతరములవారి విశ్వాసమునకు ప్రాణము కాల్చుదురు.

మన యద్యమవశమున భారతదేశమున మొదటివాడుగ పరిగణింప బడుచున్న యాంధ్ర కేశవప్రసాద్ శర్మ కేశవప్రసాద్ శర్మకలములకు పంతులవారి యాధికర్యము మన సభకు లభించినది. వారిసంతోషముననుసరించి మిరంజ రాంకర కడుచుందురు. మీ కాలము త్వరచుచేసి మీకును మీయభ్యుదయిని మధ్య జే కడు నిలువగించును. సర్వరమ మీ యభ్యుదయ వెన్నుకొని కార్యచరణకు గడంగుడు.

అముద్రితాంధ్ర గ్రంథసర్వస్వమునుండి వెలువడినవి
ప్రతియింట నలంకరింపదగిన సద్గ్రంథములు
(సంపాదకులు)
కావ్యనిధి, శ్రీచెలికాని లచ్చారావు గారు.

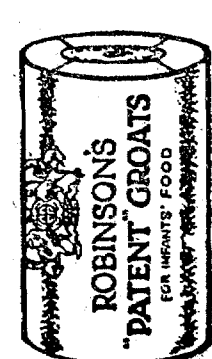
- 1 **బాహువీ మాహాత్మ్యము:**— (విశాల లక్ష్మణుని) గంగాభ్యుదయము, గంగాభూమిత్వము దెలుపుపలుకదు. కవిత్వము నిర్మలభారా ప్రవాహవోచేత మృదుమధుర శైలిలో నిర్మింపబడినది. ఇది విశాల లక్ష్మణుని చదువరులకు ఉపయోగపడును. రు 0-10-0
- 2 **సీమ లిసీ శ్యామము:**— (వెనుక శ్రీ సోమన్న కవి) సోమవార (వరికథ) దెలుపు సీమలెని యను కవిత్వ చరిత్రము. ప్రాథమిక శ్రుతినిజముగా నుండును. 0-10-0
- 3 **విజయనందం విలాసము:**— (మంగళగిరి నాదాచారి) కవిశౌభ్యముల వైచిత్ర్యము. భారత రంగభూమి, సంస్కృత పద సమాస భూయస్వము. శ్రుతినిజము. 0-10-0
- 4 **వాల్మీకి చరిత్ర:**— (గ్రంథసాధనాపాలకుడు) వాల్మీకి మహర్షి యుత్పత్తి కవీయలిపివహిమాది గమనాచారముల దెలుపు చక్కని యచ్చలెలుగు నడచుచు గుంభితమై కలుపుము. దీనినంటిది మతియొకటి యాభ్యుదయము 0-8-0
- 5 **రంగనాథ మాయణము** (నాదభూమి విత్తలగజు) ఉత్తరరామాయణ 44 డైల్యు స్వీదకావ్యము. శ్రీరామ పాకము 700 సంఖ్యముల క్రిందటిది యనుటచేత నీ ప్రాకర్యము వెల్లడియగుచున్నది. ఎల్ల రామాయణములలో మిన్న. 1923 సంవత్సరం జనవరి 15 తేదీన కాలాధికారులచే పరీక్షించి గ్రంథముగా నిర్ణయించబడినది. 1-0-0
- 6 **శ్రీరంగమాహాత్మ్యము:**— (కల్పా వందరాజేంద్ర కవి) శ్రీరంగేశ్వర మహిమను దెలుపు దివ్యపలుకదు. భావవిగ్రంథముకన్న మిన్న. మిశ్రపదగుంభితము, భారతభిక్షిగి పద్యములు సంభారావోచేతములై యుప్పుచున్నవి. 1-0-0
- 7 **సారంగధరచరిత్ర:**— (మాచిమండ్రి తిమ్మకవి) ద్వితీయ కావ్యము. అతిమౌర్య శైలిలో దయచు కీనుల వింజగొన్న అమూల్యగ్రంథము. 0-12-0
- 8 **భారత పురాణము:**— (కాంచూరి వేంకట దాసు) శాంతిరతనలులగు శ్రీరామామాత్మ్యములు, స్థుతి, రామానుజాచార్య, భావ్యకార, శక్తికావ్యము (కల్పిత పరమధర్మ) చరిత్రలులు వెలువగునని శాంతిమార్గశైలిని వర్ణింపబడినది. 2-0-0

- 9 **కాలాచారము మాహాత్మ్యము:**— (అల్లమరాజు రంగభూమి) కవి సంకీర్ణభారము వేంకటేశ్వరస్వామి శారా యదాద్రి/నువయించి లోకము నుద్ధరించుట మొదలగు విషయములు మృదుమధురశైలి కవిభాషి రామముగా వర్ణింపబడినవి. 0-12-0
- 10 **మిత్రవిందావళి:**— బొబ్బిలి సంపాదకులగు శ్రీరాజా రావు జగద్దన రంగరావు ప్రణీతము. అమూల్యము. 0-10-0
- ఇందు మిత్రవిందకు శ్రీకృష్ణభగవానులు పెండ్లియైన కథ కలుచున్నట్లుగా వర్ణింపబడినది. వివిధముల నిర్మలభారా ప్రవాహవోచేత మిగుల రసవంతమై సర్వజనప్రదయానురంజకమైన లక్షణోచితమై వెన్నునూతనవిషయములు కలిగి నాలుగవ్యాసములతో దసగారు ప్రబంధరాజులు.
- 11 **బలరామ శ్రీరామచరిత్రము:**— మందపాక శాను శ్వర విజ్ఞునిది. 0-8-0
- ఇందు గౌరవపాండవుల జయరన్నారాజు, బలరామ పాకములు, బలరామమూర్తి తీర్థయాత్రామిమ నరిగి కృష్ణవేది, పివానది, వాళివా, స్వీంజకులు మొదలగునదుల ముగిసి కాళివానీ ప్రభృతితో కి సంసకము ప్రధానమై కసరియును ప్రముఖ శిశ్యుల పుంస కన్యనోచేతమై అయి వాక్యములతో దయచున్న ప్రబంధరాజులు. పీఠిలో భావిధానము ప్రకటితము.
- 12 **సుధీరంజనము** (అను ప్రవోపాఖ్యానము):— కీర్తిరాల రంగనాథకవిత్వము. అమూల్యము 0-4-0
- కవి యాకథ శాకుంతల నేకాకావ్యప్రబంధముగ రచించెను. ప్రతిపద్యము సంస్కృత శూరమభూయస్వమై చదువుట కింపునింపును బెంపు గుఱుకొన్నది. ఆమధారలో డిట్టి భారగ వివిధముల కన్యనాచరణ. ఆకువిత్వము చేస్తు నవలంబించు వారికిది ముఖ్యధారము.
- 13 **కళింధ రాజకంఠ చరిత్ర:**— మరింగంటి నింగరాచార్య ప్రణీతము. (నిగత్వ పలుకదు) 1-0-0
- ఇందు రామానుజులయెల్ల నిగత్వములతో నమరిచున్నది. ఇట్టి ప్రబంధము లిందించుట దుర్లభము. కవి సామర్థ్యమునకు ప్రబంధరాజు. దీనినంటిది. కాళిక్యెల్లెంట్ల విడిక మేగా నిందు వాక్రవ్యవధేతము. వట్లాండలు అయి కవ్యములతో భిర్రించబడినది. కాలుగుమాసముల కొక అమృతగ్రంథము వెలువడు ముందును. సందా దారులకు తిక్కల వెలువ కలుగును. మూడు రూపాయలకు మించి చందా యుండదు.

కార్యదర్శి, అముద్రితాంధ్ర గ్రంథసర్వస్వము.
చిత్రాడ, కితాపురము పోస్టు, గోదావరి జిల్లా.

జి వ ర మ లు

మీకుజ్యోతము కచ్చివస్తువు రాబిన్నన్ను వేలెంటు బార్లీని మాత్రమే ఉపయోగించుడు. బార్లీ గంజిమిశ్రమమునకు మిక్కిలి మంచిదిగి మీకు తెలియును. మీకు ఏదియు నడుపులో నిలువక వాంతియునున్నప్పుడు ఇదివాంతిని నిలిపి చలువకు లోలుచేసి కడుపులో నిలువను. రాబిన్నన్ను వేలెంటు బార్లీని యాచరయినట్టి వారికల్ల వే పురము పీగా తయారచేయబడి ఉన్నాధిక్యమై కడుపుకు, వైస తెలుపుబడిన గుఱుము లిప్పుంటున్న యాచరయెట్లుబడుచున్నది. మనముకు హాని కలుగ జేయునట్టి భాగములన్నియు తీసివేయబడి మిక్కిలి కాస్త్రోక్తముగా తయార చేయబడుచున్నది. వాటి ఉపయోగమును గుఱించి నులభముగా తెలుసుకొనుటకై క్రిందపూర్వము అముద్రితములు అంటించబడి యున్నది. దివ్యాకతిమ కూడ యిందు తెలుకబడియున్నది. దానిని ఎప్పుడును గుర్తుకొనుట.

Robinson's
'PATENT' BARLEY

Manufactured by
Keen, Robinson & Co. Ltd, London.
ENGLAND.
(Incorporated with)
No 4 J. & J. Colman Ltd., Norwich & London. 866

వ్యతంత్రతలు

గుంటూరు (స్వకీయ విలేఖరి)

కాంగ్రెసు కార్యదర్శి రాజీనామా

అక్టోబరు 22:—జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శుల లో సోదర శ్రీయుత కన్యకాపతి నారాయణ రాజుగారి చాదరి గారు పోట్లై సంచరము చేయించినారు. ఇందులకు కాంగ్రెసు వారు అపరాధపడదరేమో యను అభిప్రాయముతో తమ కార్యదర్శిపదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి.

శ్రీమంతు నికేతనము

శ్రీయుత శ్రీమంతు వజ్రీశారాణగారిచే స్థాపించబడి యీ పాఠశాల దీనివిద్యార్థిని చేయించును. ప్రస్తుతము నూరు మంది విద్యార్థులు పాఠశాలలో చేరి చదువుకొనుచున్నారు. శ్రీ వజ్రీశారాణగారు అవరోహణమును జేప యాచనప్రయత్నము నియోగించి పాఠశాలకై పోతేయించుచున్నారు. కేవలము విద్య గానివలె వూరూరు తిరిగి భద్రాధ్యక్షులు పోతుచేయించుచున్నారు. ఈ పాఠశాల స్థాపించినపుడు చాలమంది యిది నామగతము లపాటు వుండజేమో అని సంశయపడిరి. కాని ఆ పాఠశాలములోనే యింతవృద్ధి కొందుట మంచి ఆశ్చర్యకరముగానున్నది. దీనిని లోక నివేదియచేయు కొందరుండి ఉపాధ్యాయులను కార్యదర్శులను కలసి తొలగించిరి. అంతకన్న సమర్థులగువారిని కొత్తవారిని త్వరలో నియమించెదరని తోచుచున్నది.

గుంటూరు వ్యక్తిక

ఇదివరలో ధనాభావముచే ఆగిపోయిన శ్రీయుత శ్రీమంతు వజ్రీశారాణగారి గుంటూరువ్యక్తిక త్వరలో తిరిగి ప్రకటించుటకు కాంగ్రెసు వారు కొంతపనులు ఋణమిచ్చిరి. శ్రీయుత శ్రీరాధామణ్యులవారు మొదలైనవారు యిగతవిధములగు సహాయము చేయుచున్నారు. త్వరలో ప్రకటింపబడును.

ఏలూరు

(ఒకవిలేఖరినుండి)

జి. వి. జి. వారిశాలక ప్రదర్శనము:— ఇద్దరు వృద్ధికి విరాళము ముగ్రామములోని క్రేట్ యిండియన్ థియేటరువారు యీవల 18 వ తేదీన ప్రతాపరుద్రుని శాటకమును ప్రదర్శించి దానివలన వచ్చిన సొమ్మును ఇద్దరు అభివృద్ధి నిమిత్తము తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారికి యిచ్చిరి. ఇద్దరు ఉద్యమమునందు మాసిన అభిమానముచేత వీరింతయు వందనములు. శాటకము మిక్కిలి యాదర్శముగ ప్రదర్శింపబడెను. మంత్రి యంగంధరుని పాత్రధరించిన ముగ్రామములూరు కృష్ణరావుగారు తమ భాగము కట్టివేయుచు నెలవేర్చి ప్రేక్షకులకర్పణమునకు గలిగించిరి. వీరు వీల్చివారివేదమును ధరించినపుడు శాటకం గ మురియు దద్దరిల్లెను. అభినవ యంగంధరుడని నీజనదగినంత చక్కగ వీరు ప్రదర్శించిరి. చాలా వేరి గని పాత్రయూ, నుల్లూరు పాత్రయూ ధరించిన వు. కందుకూరి అంబికాకృష్ణప్రసాదరావుగారు కడు గొప్పతంత్రీ తమ భాగములను నివ్వరించి యెల్లర నానందపరశుల జేసిరి. తక్కినవారును తమ భాగములను బృథ్వికముగ నెలవేర్చిరి. ముగ్రామంధరు అంబికాకృష్ణప్రసాదరావుగారు చాలా శ్రమ చేసి యీ శాటక సంఘమును చాల అభివృద్ధిలోనికి దెచ్చిరి. ప్రదర్శించుటకు కట్టిన మొదలయిన వెదవనియె విడివిడిపెట్టక యిట్టి శాటకములను జయప్రదముగ ప్రదర్శించు చున్నందులకు వీరి నభినందించవలసియున్నది. పురములు వీరికి తగు ప్రోత్సాహమునిగి దీని అభివృద్ధికి కింకను తోడ్పడెదరు గాక!

చైతన్యము యెన్నిక

మామూనిముల చైతన్యముయొక్క రాబోవు మాసారంభములో జరుగనున్నది. ఇదివరకు చైతన్యముగ నుండిన ముగ్రామంధరి నెంకట్రామయ్య శాయుడుగారు తిరిగి ప్రయత్నించుచున్నారు. వీరు మదరాసు కాననభివృద్ధి అధ్యక్షుని నుండిరి. గతకాలన కథల యెన్నికలలోనూడ వీరు అధ్యక్షుని నుండిరి. కాని వాటిలో యిది. ఈసారి యెటులుండనో తెలియదు. కాని చైతన్యము కదలి నిలుపుకొనుటకు ముగ్రామంధరి ప్రయత్నముచేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. వీరికి పోటీగ నీసారి శ్రీమోతే శారాణరావు, జమీందారుగారు ప్రయత్నించుచున్నారు. మా మామూనిపాటివీరి గురించి యింటికి కత్తికలలో పలుసారులు ప్రకటింపబడుచునే యున్నది. గ్రామములో శాయుడుగారి పరిపాలన గురించి యంగంధరుగారు మామూనిగారు పరిపాలన నిరంకుశముగ నున్నదను కారణముచేతనే అక్కడకు కొరకుచే శ్రీమోతే శారాణరావుగారు పోటీకి నిలిచిరి. ఈ సమయములో మామూనిముల సర్దుబంధమున కొంచెము అర్హులగువారు ప్రయత్నించెదరు గాక!

నెల్లూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

సంస్కృత పాఠశాల

అక్టోబరు 22:—ఈ పాఠశాల 80 సంవత్సరములకు పూర్వము కొందరు సవాతవిద్యార్థులనుచే నీ ప్రయత్నము నెలకొల్పబడినది. (వ్యాఖ్య: విలేఖరులు లేకపోయి, సంస్కృత విద్య కల్పించుచున్నందున ఉత్సాహము తక్కువ యగుటచేత) కొందరివిద్యార్థులకు గూడ భోజనాది వసతు లేర్పరచుటకు కష్టముగ నుండుట వలనను పాఠశాల యొక్క అభివృద్ధిలో తక్కువైనను మానాధిక్యములతో అనిచ్చియుగ నిరంతరము జరుగుచున్నది. ఈ పాఠశాలకు అనేకమంది విద్యార్థులు కలిగిరి. బడి వారివారి కృత్యులలో నున్నారని చెప్పటం కష్టమైనది. సత నియమముగా. ఇప్పటికి మూడు మాసములవరకు నీ పాఠశాల శ్రీ శంకరాచార్యులవారి మతమునే జరుగుచున్నది. కాని యిందు కొన్ని యిబ్బందులు అందుటచేతను, మూలపేటయందు వే. జే. సి. యందు శ్రీ వేణుగోపాలస్వామివారి దేవాలయ భగ్య కర్తలు పాఠశాల విద్యార్థుల భోజనాదులకు గా నూరు రూపాయలు నెల 1-కి ఇచ్చుటకు తీర్మానించి దీనిని మూలలో జరుగు తీర్మానాది సమయములందు స్వస్థిపాఠశాలకు చెరువులకు విద్యార్థుల బంధువుల కాదులగు నుండుటచేసి, పాఠశాలను మూలపేట యందే యంచుచునీ కొరకు, జి. శ్యామగారి మతమును పాఠశాలకు గా నొసంగుటచే నీ పాఠశాలను మూలపేటకు మార్చిరి.

ఈ పాఠశాలయందు ప్రస్తుతము 85 విద్యార్థులు సంస్కృత విద్య కల్పించుచున్నారు. పాఠశాలకు ప్రస్తుతము 6000 రూపాయలు మూలధనము గలదు. దీనివైపు వడ్డీవలనను, కొందరు దాదాపుల వాని ములనను, ఈ పాఠశాల జరుగుచున్నది. సహాయం చేయు క్రింద నుదాహరింపబడినది. శ్రీయుత బోడిచెడ్డి రంగారెడ్డి గారు, ఈ పాఠశాల కెంతయోసాయముజేసి, పాఠశాలను కాశ్యతముగ నిలుపుటకు యత్నములు జేయుచున్నారు. ఈ పాఠశాలయందు వ్యాఖ్యకరణ కావ్యకాటకాది పాఠములకు ముగ్గురు ఉపాధ్యాయులు, యజుర్వేద ఋగ్వేదముల కువురు ఉపాధ్యాయులు, ఆ యుర్వేదాధ్యక్షుల లూరును వెంకటేశ్వర మందిరంబిరుగలరు. నెల 1-కి 120 రూపాయలు పాఠశాల పండితుల వేతనములకు, మరి యితర భర్తులకు వ్యయమగుచున్నది.

సహాయులు

సంవత్సరము 15 ఈ దినకు నుదాహరించినవారు వారికి కొలదియు సహాయము చేయుచున్నారు.

బోడిచెడ్డి రంగారెడ్డి గారు రు 120, తూ.మలూరు కిరణ మయ్యగారు 12, అయలూరు వెంకటయ్యపూర్ణులు రు 120 డాక్టరు అ. బి. సె. లు 120 డి. కె. తెలంగా 240, వేణుగోపాలస్వామి దేవాలయము 120, జన్నవాడ కామయ్య దేవాలయము 50, కన్యకావరమేష్వరీదేవాలయము 60, సి. జి. కె. నుబ్రహ్మణ్యం 60, వి. కృష్ణస్వామి అయ్యర్ 60, పెరుమాళ్ల శెట్టి కంపెనీ 60 శారాణుల గురుభిక్షు శెట్టి గారు రు 60, ఇల్లర సంవత్సరచందా లు రు 100, సర్కారుగ్రాంటు రు 165.

ఆంధ్రవాల్మీకి వాటిలిగలను నుబ్రహ్మరావుగారు 5 వేల రూపాయలు విలువగల వొక గృహమును కూడ పాఠశాలకై యొసంగియున్నారు. దీనివై పునరు 2.0 రూపాయలు వసంబడినూడ గలదు.

భవన నిర్మాణము

పాఠశాలకు ప్రత్యేకధనం ము. జి. ముఖ్యాధ్యక్షమై యున్నది. విద్యార్థులకు వసతిగృహములూడ యేర్పరచ వలసి యున్నది. విద్యార్థులకు వసతిగృహముల విద్యార్థులెల్లరు నొకచోటనే వసించుచున్న గాని అది సుక్రముగ నలవివాలదు. విద్యార్థుల యొక్క కేరములు విచారింపి వారిని మంచినడకలో నుంచుటకు సమయాసమయముల గురైతిగి విద్యార్థులకు పాఠశాలను చెప్పటకును ఉపాధ్యాయులకు విద్యార్థులతో కలిసి యొక ప్రదేశమునే వసించవలసియున్నది. ఇది చాల అవసరమైన విషయము. దీనిని గురించి ప్రస్తుతము పాఠశాలను నిర్వహించుచున్న శ్రీయుత బోడిచెడ్డి రంగారెడ్డి, కానిభాల శివపతిరావు ముగ్గుగునూరు దీర్ఘముగ శాలోచించి పలువురసహాయము సేకరించి త్వరలో భవన నిర్మాణమునకు బానుకొననున్నారు.

శంకుస్థాపన మహోత్సవము

ఈ పాఠశాలభవన శంకుస్థాపన మహోత్సవము ఈ నెల 19 ది మూలపేటయందు జరిగినది. యోగనిష్ఠాగరిష్టమును, బ్రహ్మచేత్రులను, శ్రీ పరమహంస కవిశాజశాచార్య శ్రీ కిర వివాచకస్వామివారు (కుత్తాళం తిరువల్వేలిజిల్లా) ఈ ప్రాంతములకుం దుండుటచే ఈ పాఠశాల భవనములకు శంకుస్థాపన మహోత్సవము జరుపుట కంగీకరించి యీ కార్యమును జరిగి ప్రయత్నము నెలవేర్చిరి. ఆ సమయమున పైపాఠశాల నివేదికమును కాంగ్రెసురాష్ట్రవారంలో నొకచోట శ్రీయుత కానిభాల శివపతి రావుగారుగాన (శ్రీమంతు డిప్యూటీ కలెక్టరు) చదివిరి. భవన నిర్మాణమునకై యా సమయముననే యీ దినకు నిరాశములు వాదా ము జేయుచును.

శ్రీమంతు బోడిచెడ్డి రంగారెడ్డిగారు రు 8000 శ్రీమంతు బోడిచెడ్డి రు 500, కోటయ్యగారు 100, సంస్కృత భాషా ప్రాధ్యక్షులు గురించియు యీ కార్యమును యిది భరణములో వేదకాస్త్రములు చర్చించి పునఃప్రతిపాదించి సాధ్యములై సంస్కృత భాషలోనే యున్నవనియు, కిద్దివ్యాభ్యాసము ముఖ్యవ్యక్తిమరి తెలిసి ఈ పాఠశాలకు చుండల వానులే కాక భాషాభిమాను లొగురు సహాయము చేయునని భావించుచును.

చెన్నపురి హెకోర్టులో

సి.ఎస్. నెం 785/1921

వాద:—మ.డ.బి.ం దా నెం.తి.శ్రీరంగమ్మగారు

వి.ఎస్.

ప్రతివాదులు:—దాసా కృష్ణారావు, ముగ్గుందరు.

1922 నవంబరు 2 వ తేదీన, 1923 నవంబరు 27 వ తేదీన, అయ్యకమునకు వారియైన ఉత్తరువులను గురించి హెకోర్టు అఫీషియల్ రిఫరీ గారు మద్రాసు, తిరువల్కణి, తెలవీరులందు నెం. 40 రు, ఈ దినకు తెలుపబడిన చెప్పబడినల గృహమును యిదివరలోనే ఏర్పాటు చేయబడిన 29.10.1923 తేదీ సోమవారమునాడు సదరు గృహమునందనే నాంబిరికము 4 గంటలకు బహిరంగముగా విక్రయించుట.

మ.ద్యూ.లు

మద్రాసు, తిరువల్కణి, తెలవీరులందున, నెం. 40 రు గల కాపురమున్న గృహము, నెం. బి. ఎస్. నెం. 2853 2859 రులు గలది. ఆర్. ఎస్. నెం. 1754 రు గలది. కొల్లవిన 8 నేలలు లేక అంతస్తులకు సరాసరి గలది.

వి. ఇ. రెకార్డు, ట్రి,

1 ఆర్కివియల్ వీధి, మద్రాసు. వాది రిక్లెయి

నోటీసు

స్టీఫన్సు సిరాలు

“స్టీఫన్సు సిరాలు” తయారుచేయునట్టివా లైన హెన్రీ స్టీఫన్సు కంపెనీవారికి ఈ దినకు తెలుపబడిన గంకలు తెలిసినవి.

కొందరు వర్తకులు వైన తెలుపబడిన కంపెనీవారికి తయారుచేయబడిన సిరాలను అదేమాస్తరుబుద్ధిలో, అదేమాస్తరు సిరాలను నింపి, అదేమాదిరిచీట్లను బుద్ధివైన అంటించియు మరికొందరు అదేమాస్తరు బుద్ధిలో కల్పితమైన సిరాలను నింపి అదేప్రకారము చీట్లను శ్రేష్టమైన సిరాలని అన్వేషించి వేరరు చీట్లను వాటివైన అంటించినవరు సిరాలు వైన తెలుపబడిన వారికి తయారు కాబడినట్లు ప్రజలను నమ్మించి విక్రయించుచున్నట్లు తెలిసినది.

అమ్ముట్టివారు సదరు సిరాలను అప్రకారము తయారు చేసి కల్పితమైన చీట్లను అంటించి విక్రయించువారు లేక కృత్రిమసిరాలను తయారుచేసి అదేమాస్తరుబుద్ధిలో నింపి శ్రేష్టమైన సిరాలను, చీట్లను అంటించి విక్రయించువారు ముగ్గులకు విషయములను యింకను దీనికి సంబంధించిన విషయములను బొంబాయిలో, భోల్పు, ఎన్నకేరులో ముగ్గులైర్ బాంకునందున్న ఈ దినకు చేనాలు చేసిన వారి అఫీసుకు తెలిసిన అట్టి వారిపై చర్యలీసికో. బతుకుయే గాక గొప్పబహుకరి యిచ్చుటకును.

PAYNE & Co.

Attorneys for Messrs. Henry Stephens, Manufacturers of Stephens

ank

26 బ్రాహ్మ్య, మదరాసు.
అని వాసుండి.

(1) గాన సివు ఎర స్మిత్ కడ్డీని బాడినచో తప్పక అందముగా కనపడుచువు.

అమృతాంజనము

107-108 డ్రిగ్ల యెండ వేడిమికూడ తెలియుచుండు పెట్టు? 10451
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారి

అమృతామలకతైలము

ను ప్రతినిత్యము తలకు రాచుకొని స్నానముచేసిన ఎంత ఎండ వేడిమి గాని తెలియదు. ఈ తైలము కండ్లకును, మెడకునును చలవకలిగించి, నరములకు బలమునిచ్చి, మాడుపోట్లను భర్తాలముచేయును. తలనొప్పలను బోనణచును; అతినిద్రను, నిద్రలేమిని బోగొట్టును; నెరిసిన వెంట్రుకలను నలుపు చేయును; పట్టుకుచ్చవలె వెంట్రుకలను బెంచును. వడదెబ్బలను గానియును. యోచన చేయువారికి ఇదిమిక్కిలిమంచి తైలము. సమస్తమైన నేత్రరోగములకును, శిరో రోగములకును జగత్పసిద్ధి చెందినది. ప్యాకింగు, పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. [క్యాటలాగు ఉచితము. తంతి విలాసము:—“పండిట్” మదరాసు. ధర 6 అవున్సుల సిసా రూ. 1-0-0.

అయు ర్వే దాశ్రమము, 41, ఆచారప్పన్ వీధి, మదరాసు.

మా బెషధములు } (1) మెసర్సు డార్విన్ అండు కో, రత్నబజారు, వీధి.
ఈ ప్రక్క తెలుపబడిన } (2) మిస్టర్ కె. వి. సుబ్రహ్మణ్య, మూర్ మాల్కెట్, ఈవినింగుబజారు.
వారివద్దకూడ దొరకును. } (3) స్వాస్థ్య ఫార్మసీ, వెద్దవీధి, తిరువళ్ళిక్కేణి, మద్రాసు.

రత్నపురుష లేహ్యం

గుళ్యానులకలన, ఇతర కారణములవలన కలిగిన కుష్ఠ వస్త్రమును పోషించి బలముకలుగజేయును ఈమూలికా మహిమ తెలియవారుండరు. వికేషించివాయ నవసరము లేదు. శీ 1-4 రు 2-4-0 బి. సె. కేవలము— అన్ని సె. రోగములను అద్భుతముగా తుడుర్చును. బుడ్డి 1-4 1-8-0. కేటలాగు ఉచితము.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

418

రాయవరం, గోదావరిలో.

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

దుర్బలలపాలిటి సుకీవి:— మేహము, నిర్మాళ, స్వప్నము, నిస్సత్త, అతిమూత్రము, మొదలగు కాటని వాతాదులను బలమును, యశ్వమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని. పాక్షిన్, కలిగించు వర్ణప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాటాన డబ్బీ రు 1-4-0. వి. పి. చార్జ్ 0-8-0 (రిసెట్) రోజుపున్న లేహ్యము:— ఇది మలబద్ధమున శిశువుల వికారమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతమైత్రము. 15 రు. డబ్బీ రు 0-10-0. వి. పి. చార్జ్ 0-7-0. వి. పి. పి. అండుకో, అయు ర్వేదశ్రమము, వెద్దవీధి, మద్రాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ ఆయుర్వేదగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృద్ధి, శాస్త్రలాభము, ఇండ్లీ మ ఇంద్రజాలము మంత్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లవైతరమా నాలు వివిధ విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవాత్మ సమాధియగుట, కఠినములేని తలకాయచేత మృత్యువాంఛనము మునుపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నరాధారముగా నిలుపుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గాల్గిరంటి యాచనమున్నాము. డీని టెల రూ 4-0-0 బి. (211898-6) పి. సె. కేవలము— అన్ని సె. రోగములను అద్భుతముగా తుడుర్చును.

అందరును వాడతగిన

మామదన మంజరి టూనిక్ మాత్రలు

వీటినివాడుటచే అయుస్సు, అంధము, ఆరోగ్యము మొదలగునవి కృత్రిమము, అన్ని రకముల వ్యాధులను ఎట్టి కఠిన్యైనను మంచిగుణము నిచ్చును 40 మా గల బుడ్డి 1-4 రు 1-8-0 బి. కేవలము— అన్ని సె. రోగములను అద్భుతముగా తుడుర్చును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ

3198

27 వై నాబజారుగోడ్డు, మద్రాసు.

హయువునొప్పులకు మందు

సీసా 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. 1-4-0
అకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తిరుపదార్థములలో గాని మార్పువలన, 1. జ్వరమువచ్చుట, 2. క్షీణసంధులలో నొప్పులు, 3. క్షీణ విగదీయట, 4. సుడిలముయొ డెబ్బుట, 5. లేచుటకు కదలుటకు వీలులేనటుల సర్వాంగములు విగదీయట మొదలగు నవి. ఈ మందును కొన్ని పూటలు త్రాగినతోడనే సుదులు యందు పొట్టు నొప్పులు పోయి శరీరము యధాస్థితికి వచ్చును. బాధగల స్థలముల వేడినీటితో గాని, ఇటుకపాడుముతో గాని గాచి అమృతాంజనము రాయవలెను. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

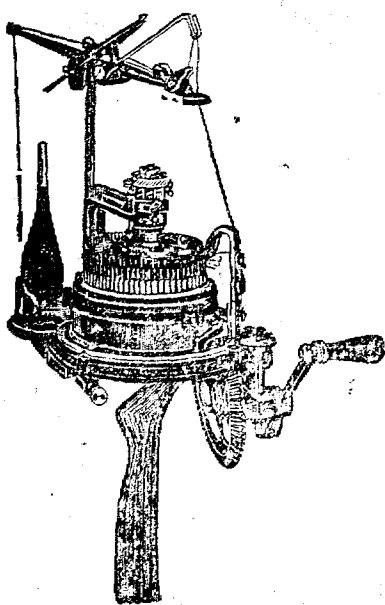
వీవాణిబాణసంచా క్లిగ్ని క్రిడ. ఒక్కొక్కటి గ్రంథము రు 8 బి. 10-20 రకములు రంగురంగుల పతాకాలు, కాకరపూవులు, కుప్పకాయలు, వెన్నకద్దలు, చక్రబాణాలు, నక్షత్రపాట, రోమనుకాండీలు, తారాచక్ర చిహ్నములు, చక్రగోడీలు, బంగారువాన, కెడినా, అక్షరములు, అచ్చులు, చేపలు, తోటలు, భోజనములు, కుప్పకాయలు అన్ని వేళములలోగూడ 995 మ జవాణి ప్రెస్, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

క్రొత్త హారిసన్ “సన్”

గుండ్రమైన నిట్టింగు మెషిను

522

గృహము, న్యచేతి, కర్మాకారము మొదలగు పనుల కుపయోగించవచ్చును.

శ్రేష్ఠమైన రిక్తిము, ధరిసరిసము, చాలకాలము వరకు బాగుగా పనిచేయును

మేజుళ్లు చిన్నవి, పెద్దవి, బనీయనులు, మొదలగు వాటిని అల్లును, అంగ్లసామ్రాజ్యమందు అంతిమను వాడబడుచున్నవి

ఇంగ్లాండులో నున్న ది హారిసన్ పేటెంట్ నిట్టింగు మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్)-వారిచే తయారు చేయబడినవి.

వివరములకు ఈ కింద విలాసమునకు వ్రాయవలెను:—

For Particulars apply to :
W. H. Brady & Co., Ltd.
MADRAS

Telegrams : "LRAD."

చెముడు కుక్క
అమోఘమైనమందు
కుదరనిచోమీనానామ్మతిర,
గయిచ్చెదను నిష్ఠాంపుడై విరా
ధునామానాసి పంపబడి ను.
బుడ్డికి రు 4-0-0 వి సెలర్లుటవేరు.
డాక్టర్ రత్నం బ్రదర్స్,
రిమెడికల్ హాల్,
మారుటేరు, కృష్ణా జిల్లా.